

Názory občanov na zmenu klímy a význam miestnej energetiky

výsledky prieskumu verejnej mienky

Jún 2019

Tento dokument bol vypracovaný v rámci projektu „Od energetickej závislosti k sebestačnosti: tvorba udržateľnej energetickej politiky vo vidieckych regiónoch“ (kód ITMS2014+ 314011Q453) a spolu s ďalšími analýzami tvorí podklad pre návrh podmienok pre etablovanie novej disciplíny vo verejnej politike na Slovensku: udržateľnej energetickej politiky na úrovni okresov. Projekt realizuje občianske združenie Priatelia Zeme-CEPA a je podporený z Európskeho sociálneho fondu.

Európska únia
Európsky sociálny fond

OBSAH

DESIGN PRIESKUMU	4
PROFIL RESPONDENTOV	5
VÝSLEDKY PRIESKUMU	6
1. ZMENA KLÍMY, GLOBÁLNE OTEPL'OVANIE	7
1.1. Povedomie o probléme globálneho otepľovania a zmeny klímy	8
1.1.1. Zdroje informácií o probléme globálneho otepľovania	13
1.2. Názory na zmenu klímy	15
1.3. Spotreba fosílnych zdrojov energie verzus ekonomický rast	21
1.4. Ochota ľudí zrieknuť sa časti príjmu pre účely znižovania emisií skleníkových plynov a podpory miestnej energet. sebestačnosti	27
2. KRITÉRIA VÝBERU POTRAVÍN	32
3. NÁZORY NA OBNOVITEĽNÉ ZDROJE ENERGIE	39
4. AUTO V DOMÁCNOSTI	46
4.1. Vlastníctvo auta v domácnosti	47
4.1.1. Zvažovanie prestať používať auto v domácnosti	52
4.1.1.1. Motivátori nepoužívať auto v domácnosti	54
4.1.1.2. Bariéry prestať používať auto v domácnosti	56
5. ŠETRENIE ENERGIE V DOMÁCNOSTI	58
5.1. Snaha odhadnúť / vypočítať ušetrenú energiu v domácnosti	59
5.1.1. Opatrenia a percentuálny odhad zníženia spotreby energie v domácnosti	64

DESIGN PRIESKUMU

METÓDA PRIESKUMU

- **Reprezentatívny kvantitatívny prieskum medzi obyvateľmi okresov Kežmarok, Rimavská Sobota, Rožňava**
- **Výberový súbor (vzorka opýtaných)**
 - ▶ Veľkosť výberového súboru: v každom okrese po 500 respondentov
 - ▶ Spôsob výberu vzorky: náhodný stratifikovaný výber (kvóty – pohlavie, vek, vzdelanie, veľkosť obce)
 - ▶ Termín zberu dát: 10.06. – 28.06. 2019
- **Nástroj zberu údajov**
 - ▶ Dotazník
- **Metodika zberu dát - CATI**
 - ▶ Telefonické rozhovory vyškolených operátorov s respondentmi.
- **Štatistická odchýlka**
 - ▶ Interval spoľahlivosti pre vzorku na úrovni okresu: max. $\pm 4,4\%$ na 95% hladine významnosti pre frekvenciu javu 50%.
- **Poznámky**
 - ▶ Percentuálne údaje v grafoch sú zaokrúhľované na celé čísla. Z dôvodu zaokrúhľovania na celé čísla môže byť súčet percent v niektorých prípadoch 99% alebo 101%.
 - ▶ Pri druhostupňových triedeniach sú údaje pri kategóriách respondentov s absolútnou početnosťou nižšou ako 50 respondentov len orientačné.
 - ▶ Pri sociálno-demografickej analýze máme pod termínom "vyšší/nadpriemerný podiel respondentov" vždy na mysli štatisticky významne vyšší podiel respondentov v danej sociálno-demografickej kategórii v porovnaní s celou vzorkou.

PROFIL RESPONDENTOV

v %	KEŽMAROK (N=500)	RIMAVSKÁ SOBOTA (N=500)	ROŽŇAVA (N=500)
POHLAVIE			
muž	49,4	48,0	48,6
žena	50,6	52,0	51,4
VEK			
18 – 39 rokov	46,5	38,4	38,1
40 – 59 rokov	32,8	34,9	34,5
60 a viac rokov	20,7	26,7	27,3
VZDELANIE			
základné	22,9	23,2	19,8
SŠ bez maturity	29,8	27,0	30,1
SŠ s maturitou	35,0	36,9	34,9
vysokoškolské	12,2	12,8	15,2
VEĽKOSŤ MIESTA BYLISKA			
do 1 000 obyvateľov	13,1	37,7	35,6
1 000 – 4 999 obyvateľov	45,4	23,2	24,6
5 000 – 9 999 obyvateľov	16,4	9,0	8,1
10 000+ obyvateľov	25,1	30,1	31,7

VÝSLEDKY PRIESKUMU

1. ZMENA KLÍMY, GLOBÁLNE OTEPL'OVANIE

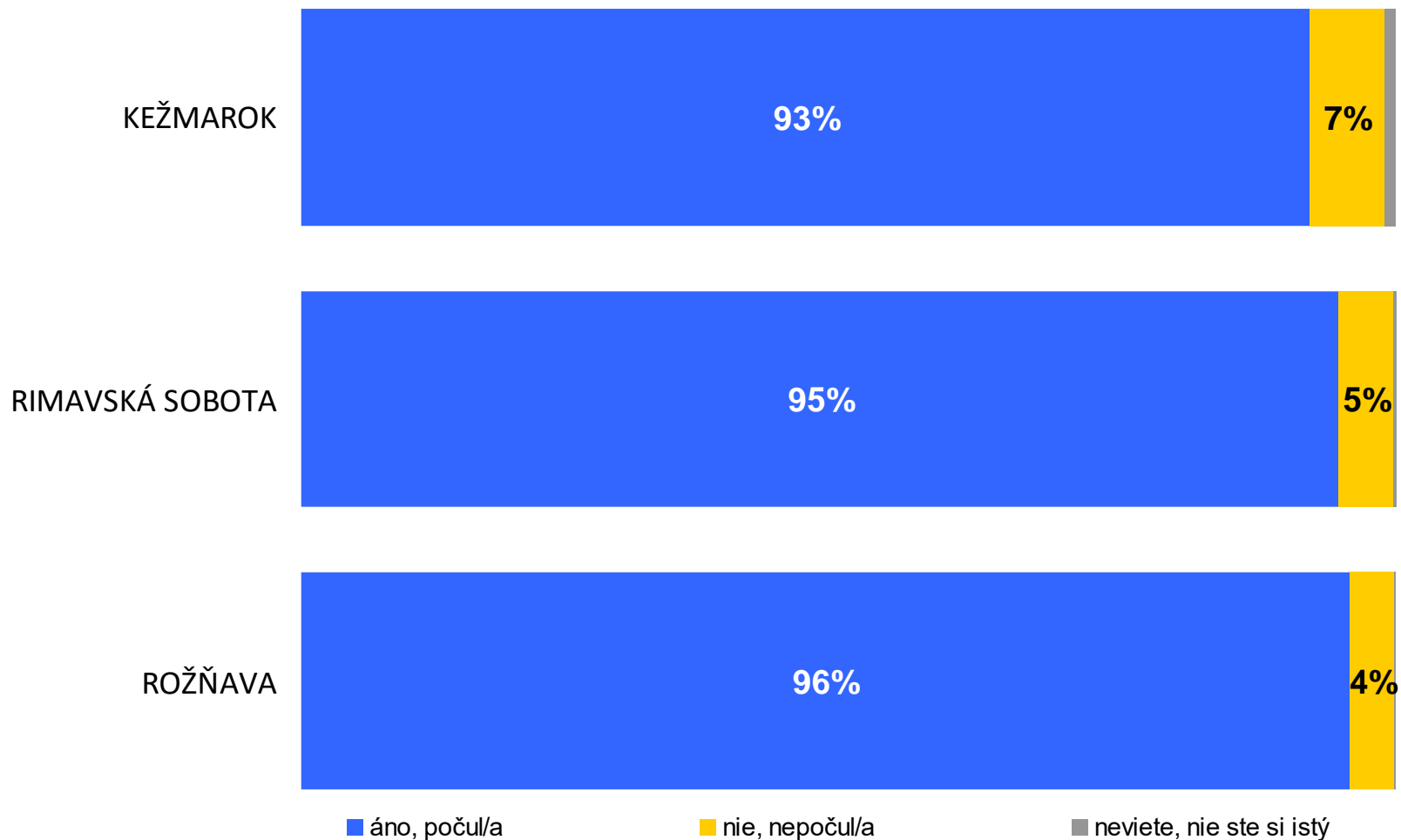

1.1. Povedomie o probléme globálneho otepľovania a zmeny klímy

- Miera povedomia o probléme globálneho otepľovania a zmeny klímy je vo všetkých troch okresoch veľmi vysoká.
- V Kežmarku deklarovalo, že o tomto probléme už počulo 93% všetkých respondentov. V Rimavskej Sobote to bolo 95% a v Rožňave až 96% opýtaných.
- Miera povedomia o tomto probléme je vysoká aj v jednotlivých sociálno-demografických kategóriách respondentov. Medzi kategórie s najvyšším deficitom informovanosti o tomto probléme patria v jednotlivých okresoch:
 - ▶ Kežmarok: mladí ľudia vo veku 18-34 rokov (12% ešte nepočulo alebo nevie, či počulo o tomto probléme), respondenti so základným vzdelaním (18%), obyvatelia obcí s 1000-4999 obyvateľmi (12%), respondenti aktuálne mimo ekonomickej aktivity s výnimkou dôchodcov (13%), respondenti z 5 a viacčlenných domácností (12%) a respondenti z chudobných domácností, ktoré majú problém zabezpečiť si pokrytie základných potrieb (21%)
 - ▶ Rimavská Sobota: mladí ľudia vo veku 18-34 rokov (10% ešte nepočulo alebo nevie, či počulo o tomto probléme), respondenti aktuálne mimo ekonomickej aktivity s výnimkou dôchodcov (13%), respondenti z 5 a viacčlenných domácností (13%) a respondenti z chudobných domácností, ktoré majú problém zabezpečiť si pokrytie základných potrieb (20%)
 - ▶ Rožňava: respondenti so základným vzdelaním (9% ešte nepočulo alebo nevie, či počulo o tomto probléme).

Povedomie o probléme globálneho otepľovania a zmeny klímy

% všetkých respondentov; jún 2019; Kežmarok (N=500), Rimavská Sobota (N=500), Rožňava (N=500)

Otázka: „O zmene klímy a otepľovaní sa dnes hovorí a píše ako o globálnom probléme. Počuli ste už o tomto probléme?“

Povedomie o probléme globálneho otepľovania a zmeny klímy

sociálno-demografických charakteristík respondentov

KEŽMAROK

■ áno, počul/a

■ nie, nepočul/a + nevie, nie je si istá/á

		áno, počul/a	nie, nepočul/a + nevie, nie je si istá/á	
	CELÁ VZORKA - KEŽMAROK	93	7	500
pohlavie	muž	92	8	247
	žena	93	7	253
vek	18-39 rokov	88	12	233
	40-59 rokov	96	4	164
	60+ rokov	98	2	103
vzdelanie	základné	82	18	115
	SŠ bez maturity	92	8	149
	SŠ s maturitou	98	3	175
	vysokoškolské	100	0	61
veľkosť obce	do 1 000 obyvateľov	97	3	66
	1 000 – 4 999 obyvateľov	88	12	227
	5 000 – 9 999 obyvateľov	96	4	82
	10 000+ obyvateľov	96	4	125
zamestnanie	zamestnanec	92	8	258
	podnikateľ	92	8	73
	starobný/invalidný dôchodca	97	4	111
	mimo ekonomickej aktivity	87	13	58
počet členov domácnosti	jeden	90	10	30
	dvaja	95	5	86
	traja	94	6	98
	štyria	97	3	117
	päť a viac	88	12	169
situácia domácnosti	máme problém	79	21	22
	bežné výdavky zabezpečíme	90	10	191
	máme všetko	95	5	287

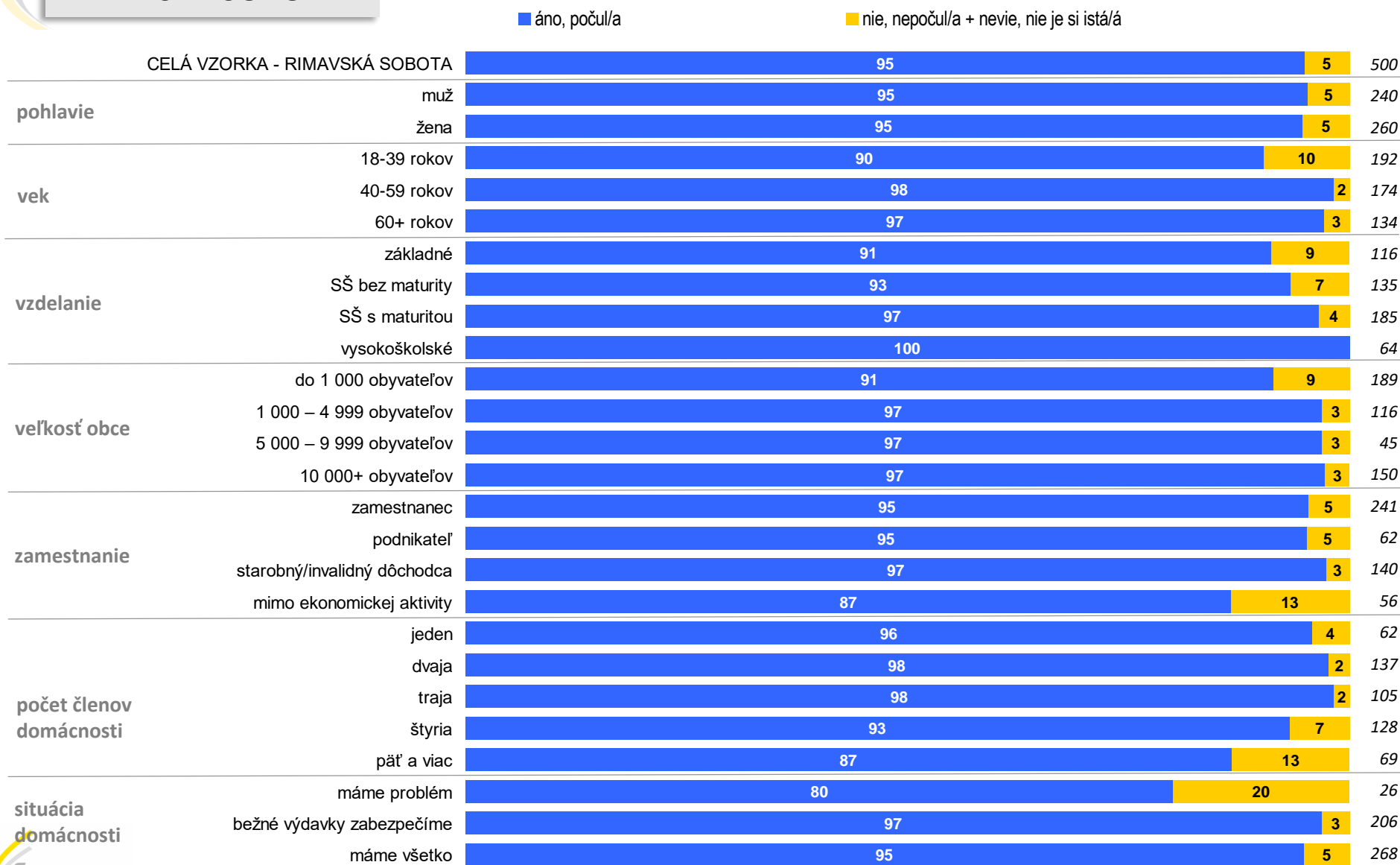
%, N = 500, celá vzorka (Kežmarok)

10

Povedomie o probléme globálneho otepľovania a zmeny klímy

sociálno-demografických charakteristík respondentov

RIMAVSKÁ SOBOTA

Povedomie o probléme globálneho otepľovania a zmeny klímy

sociálno-demografických charakteristík respondentov

ROŽŇAVA

■ áno, počul/a

■ nie, nepočul/a + nevie, nie je si istá/á

		áno, počul/a	nie, nepočul/a + nevie, nie je si istá/á	N
CELÁ VZORKA - ROŽŇAVA		96	4	500
pohlavie	muž	96	4	243
	žena	96	4	257
vek	18-39 rokov	95	5	190
	40-59 rokov	95	5	173
	60+ rokov	98	2	137
vzdelanie	základné	91	9	99
	SŠ bez maturity	97	3	151
	SŠ s maturitou	97	3	174
	vysokoškolské	98	2	76
veľkosť obce	do 1 000 obyvateľov	95	5	178
	1 000 – 4 999 obyvateľov	95	5	123
	5 000 – 9 999 obyvateľov	95	6	40
	10 000+ obyvateľov	98	2	159
zamestnanie	zamestnanec	95	5	235
	podnikateľ	94	7	55
	starobný/invalidný dôchodca	97	3	142
	mimo ekonomickej aktivity	97	3	67
počet členov domácnosti	jeden	94	6	55
	dvaja	98	3	134
	traja	95	5	126
	štyria	96	5	122
	päť a viac	97	3	63
situácia domácnosti	máme problém	100	0	26
	bežné výdavky zabezpečíme	95	5	212
	máme všetko	96	4	262

%, N = 500, celá vzorka (Rožňava)

12

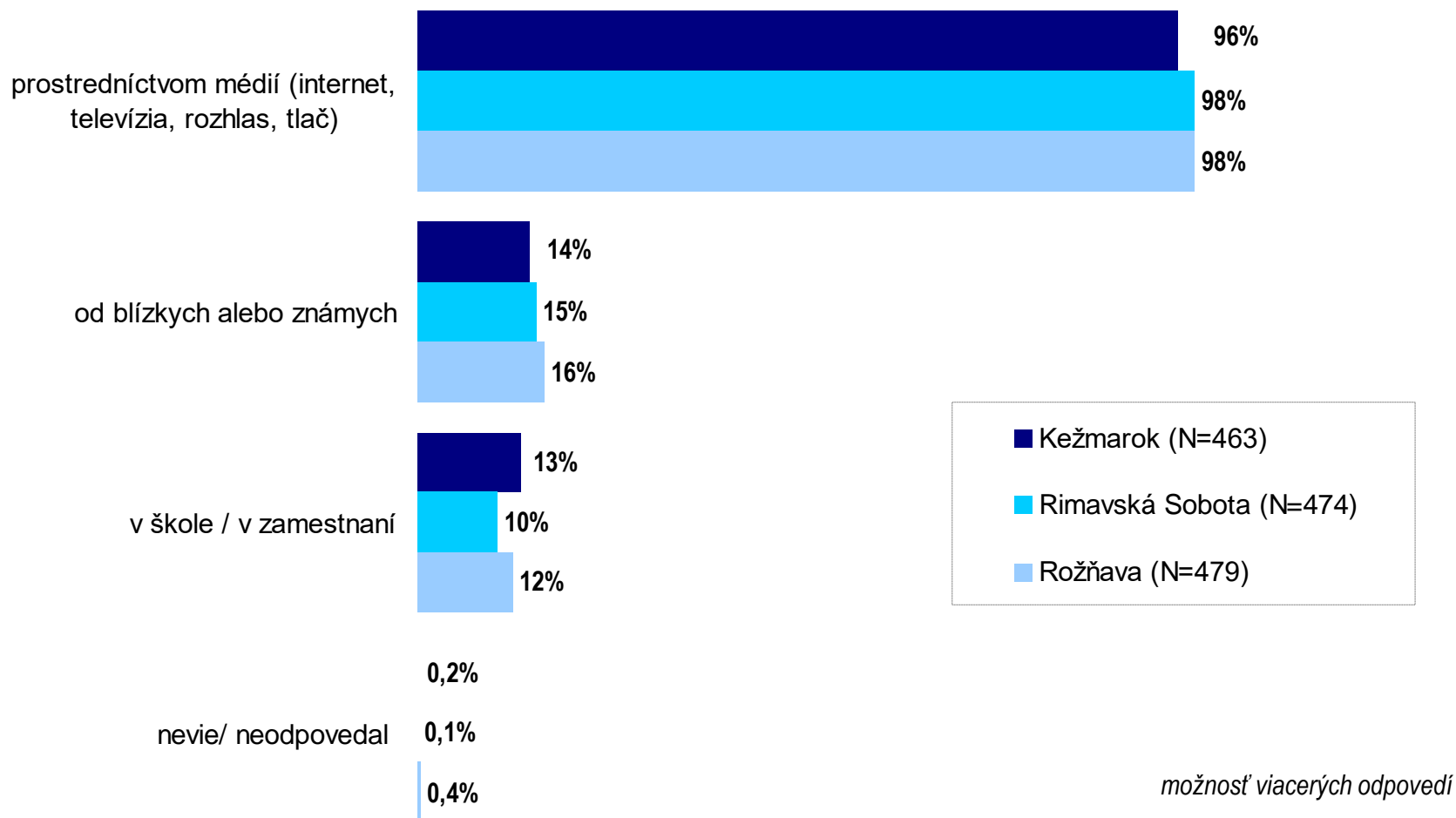

1.1.1. Zdroje informácií o probléme globálneho otepľovania

- Vo všetkých skúmaných okresoch sú primárnym zdrojom informácií o probléme globálneho otepľovania **médiá**. V Kežmarku tento zdroj vybralo 96% opýtaných, ktorí o tomto probléme už počuli, v Rimavskej Sobote a Rožňave to bolo až 98% respondentov.
- S výrazným odstupom vo všetkých skúmaných okresoch nasledujú **informácie od blízkych a známych**. V Kežmarku tento zdroj vybralo 14% opýtaných, ktorí o tomto probléme už počuli, v Rimavskej Sobote 15% a v Rožňave 16% respondentov.
- Len s miernym odstupom nasledujú informácie, ktoré respondent získal **v zamestnaní alebo na škole**. V Kežmarku tento zdroj vybralo 13% opýtaných, ktorí o tomto probléme už počuli, v Rimavskej Sobote 10% a v Rožňave 12% respondentov.

Zdroje informácií o probléme globálneho otepľovania

% respondentov, ktorí počuli o probléme globálneho otepľovania; jún 2019;
Kežmarok (N=463), Rimavská Sobota (N=474), Rožňava (N=479)

Otázka: „Odkiaľ ste sa o probléme globálneho otepľovania najviac dozvedeli? Možnosť viacerých odpovedí.“

1.2. Názory na zmenu klímy

- Vo všetkých skúmaných okresoch sa takmer dve tretiny respondentov stotožňujú s názorom, že **zmena klímy je najväčší globálny problém, ktorý môže ľudstvo prežiť, iba ak drasticky obmedzí spotrebu materiálov a energie a ak minimalizuje dopravu**. Konkrétne v okrese Kežmarok sa k tomuto názoru priklonilo 63% respondentov, v okrese Rimavská Sobota 64% a v okrese Rožňava 63% opýtaných.
- Minimálne pätina respondentov v každom zo skúmaných okresov si však myslí, že **aj keď je zmena klímy problém, tak ľudstvo ho zvládne vďaka technologickému pokroku, a to aj bez drastického obmedzenia energetickej a materiálnej spotreby a dopravy**. Konkrétne v okrese Kežmarok sa k tomuto názoru priklonilo 22% respondentov, v okrese Rimavská Sobota 20% a v okrese Rožňava 24% opýtaných.
- Najmenší podiel respondentov (len približne desatina) v každom zo skúmaných okresov sa identifikoval s názorom, že **zmena klímy je prirodzený proces a človek ho zásadne neovplyvňuje a že planéta sa s kolísaním teploty bez problémov vysporiada**. Konkrétne v okrese Kežmarok sa k tomuto názoru priklonilo 12% respondentov, v okrese Rimavská Sobota 12% a v okrese Rožňava 11% opýtaných.

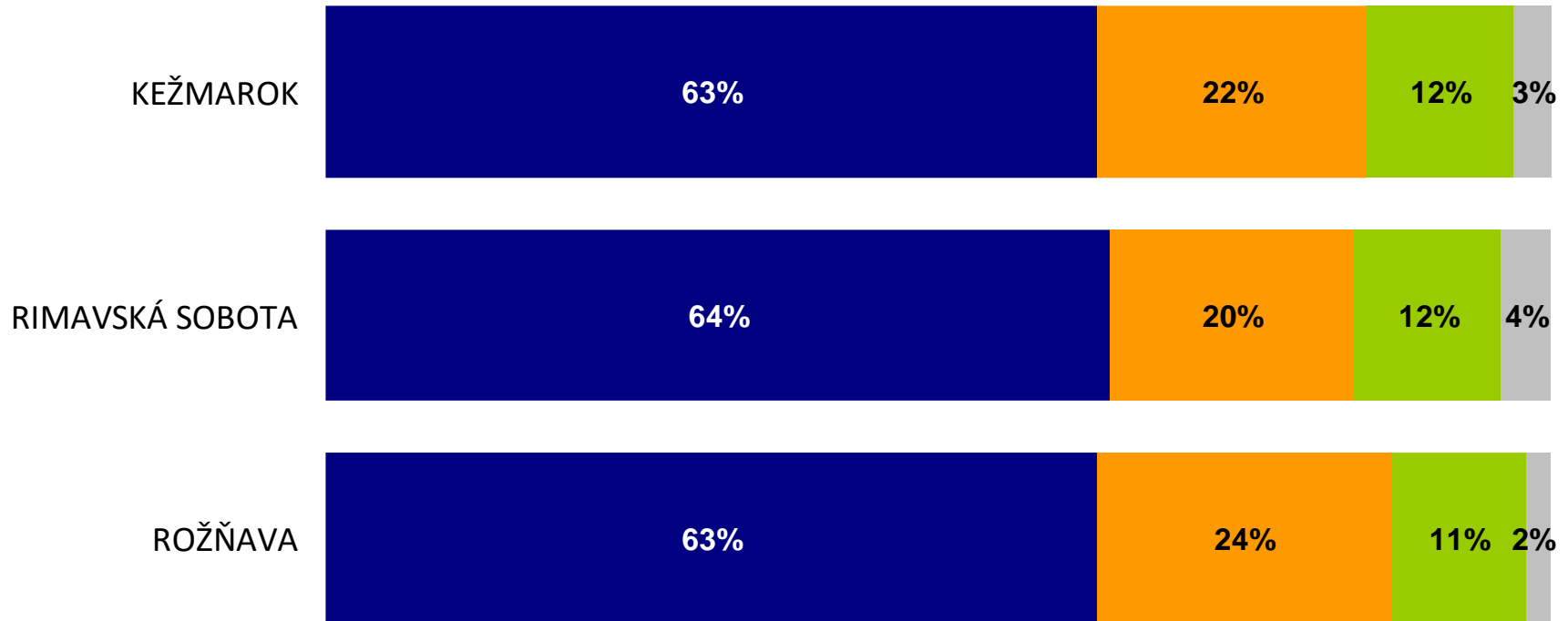
Názory na zmenu klímy

Sociálno-demografická analýza:

- ▶ V kežmarskom okrese nájdeme nadpriemerné zastúpenie respondentov, ktorí si myslia, že zmena klímy je najzávažnejší globálny problém, medzi opýtanými vo veku 40-59 rokov (72%). Nadpriemerné zastúpenie respondentov, ktorí si myslia, že je to problém, ale ľudstvo ho vďaka technologickému pokroku zvládne, nájdeme medzi respondentmi zo 4-členných domácností (34%) a respondentmi z chudobných domácností, ktoré majú problém zabezpečiť si pokrytie základných potrieb (32%). Nadpriemerné zastúpenie respondentov, ktorí si myslia, že zmena klímy je prirodzený proces, nájdeme medzi respondentmi z chudobných domácností, ktoré majú problém zabezpečiť si pokrytie základných potrieb (32%).
- ▶ V rimavskosobotskom okrese nájdeme nadpriemerné zastúpenie respondentov, ktorí si myslia, že zmena klímy je najzávažnejší globálny problém, medzi respondentmi s vysokoškolským vzdelaním (80%) a respondentmi z miest z viac ako 10 tisíc obyvateľmi (75%). Nadpriemerné zastúpenie respondentov, ktorí si myslia, že je to problém, ale ľudstvo ho vďaka technologickému pokroku zvládne, nájdeme medzi respondentmi so stredoškolským vzdelaním bez maturity (28%). Nadpriemerné zastúpenie respondentov, ktorí si myslia, že zmena klímy je prirodzený proces, nájdeme medzi respondentmi so základným vzdelaním (18%) a respondentmi z jednočlenných domácností (21%).
- ▶ V rožňavskom okrese nájdeme nadpriemerné zastúpenie respondentov, ktorí si myslia, že zmena klímy je najzávažnejší globálny problém, medzi ženami (70%), obyvateľmi malých miest s 5000-9999 obyvateľmi (71%), respondenti aktuálne mimo ekonomickej aktivity s výnimkou dôchodcov (70%). Nadpriemerné zastúpenie respondentov, ktorí si myslia, že je to problém, ale ľudstvo ho vďaka technologickému pokroku zvládne, nájdeme medzi mužmi (30%), medzi respondentmi so stredoškolským vzdelaním bez maturity (31%) a medzi respondentmi z chudobných domácností, ktoré majú problém zabezpečiť si pokrytie základných potrieb (33%). Nadpriemerné zastúpenie respondentov, ktorí si myslia, že zmena klímy je prirodzený proces, nájdeme medzi respondentmi z jednočlenných domácností (20%).

Názory na zmenu klímy

% všetkých respondentov; jún 2019; Kežmarok (N=500), Rimavská Sobota (N=500), Rožňava (N=500)

- Zmenu klímy považujem za najväčší globálny problém, ktorý môže ľudstvo prežiť iba ak drasticky obmedzí spotrebu materiálov a energie a ak minimalizuje dopravu.
- Aj keď je zmena klímy problém, myslím si, že ľudstvo ho zvládne vďaka technologickému pokroku aj bez drastického obmedzenia energetickej a materiálnej spotreby a dopravy.
- Zmena klímy je prirodzený proces a človek ho zásadne neovplyvňuje. Planéta sa s kolísaním teploty bez problémov vysporiada.
- nevie

Otázka: „S ktorým z nasledujúcich výrokov, ktoré sa týkajú zmeny klímy, sa najviac stotožňujete?“

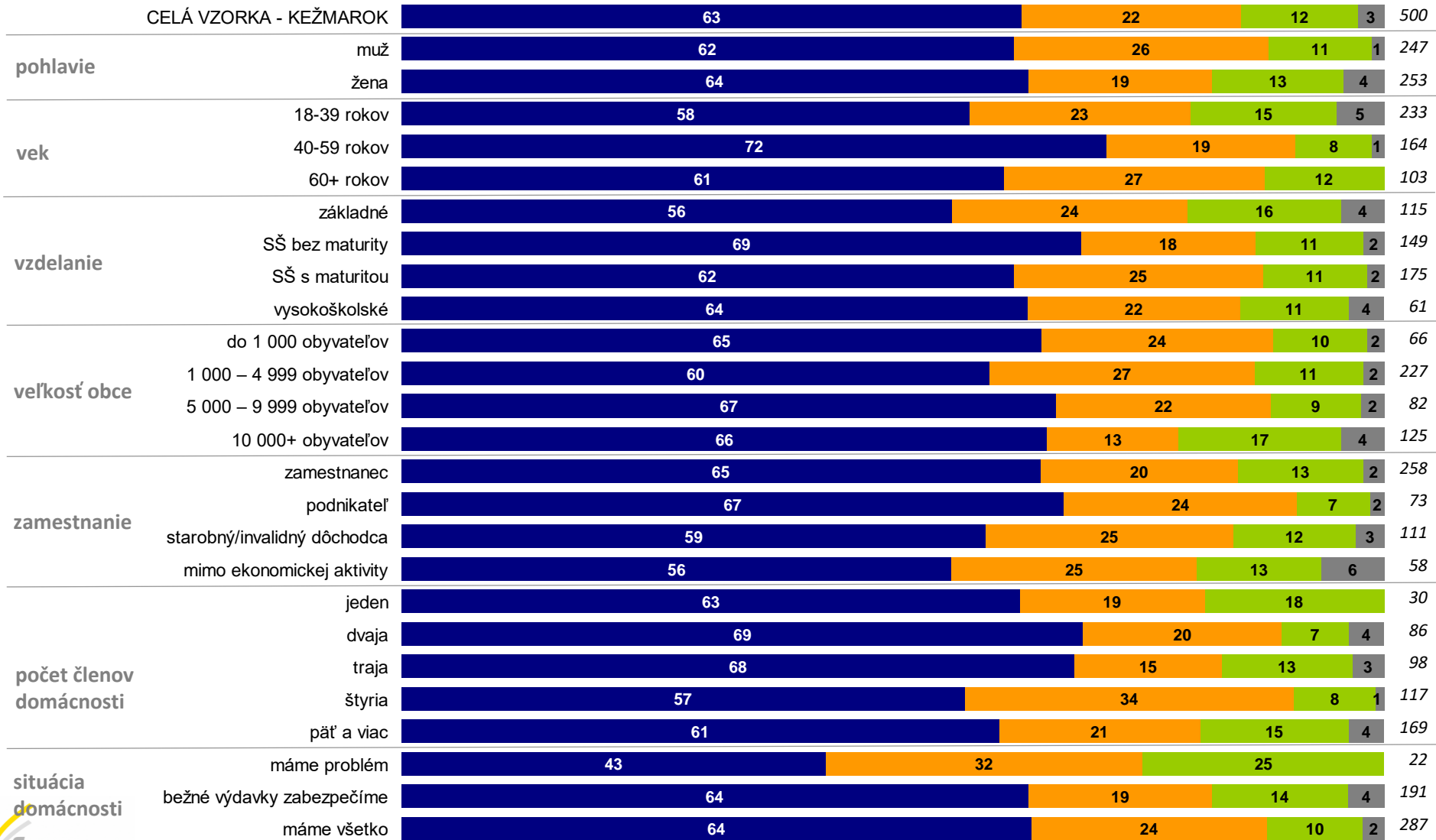
Názory na zmenu klímy

sociálno-demografických charakteristík respondentov

KEŽMAROK

■ zmena klímy - iba ak drastické obmedzenie spotreby
 ■ zmena klímy je prirodzený proces

■ zmenu klímy ľudstvo zvládne vďaka technologickému pokroku
 ■ nevie

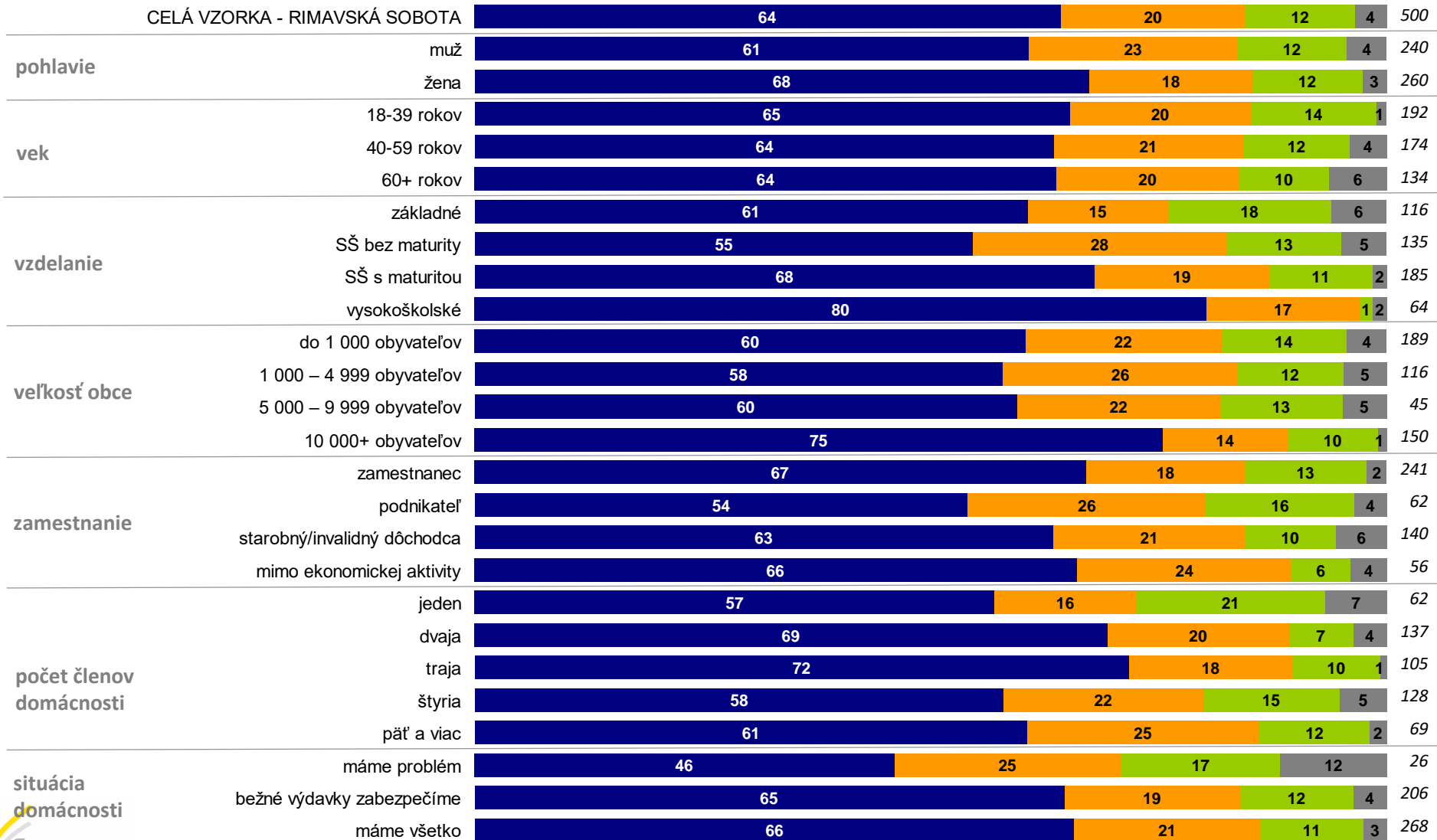
%, N = 500, celá vzorka (Kežmarok)

Názory na zmenu klímy sociálno-demografických charakteristík respondentov

RIMAVSKÁ SOBOTA

■ zmena klímy - iba ak drastické obmedzenie spotreby
■ zmena klímy je prirodzený proces

■ zmenu klímy ľudstvo zvládne vďaka technologickému pokroku
■ nevie

%, N = 500, celá vzorka (Rimavská Sobota)

Názory na zmenu klímy sociálno-demografických charakteristík respondentov

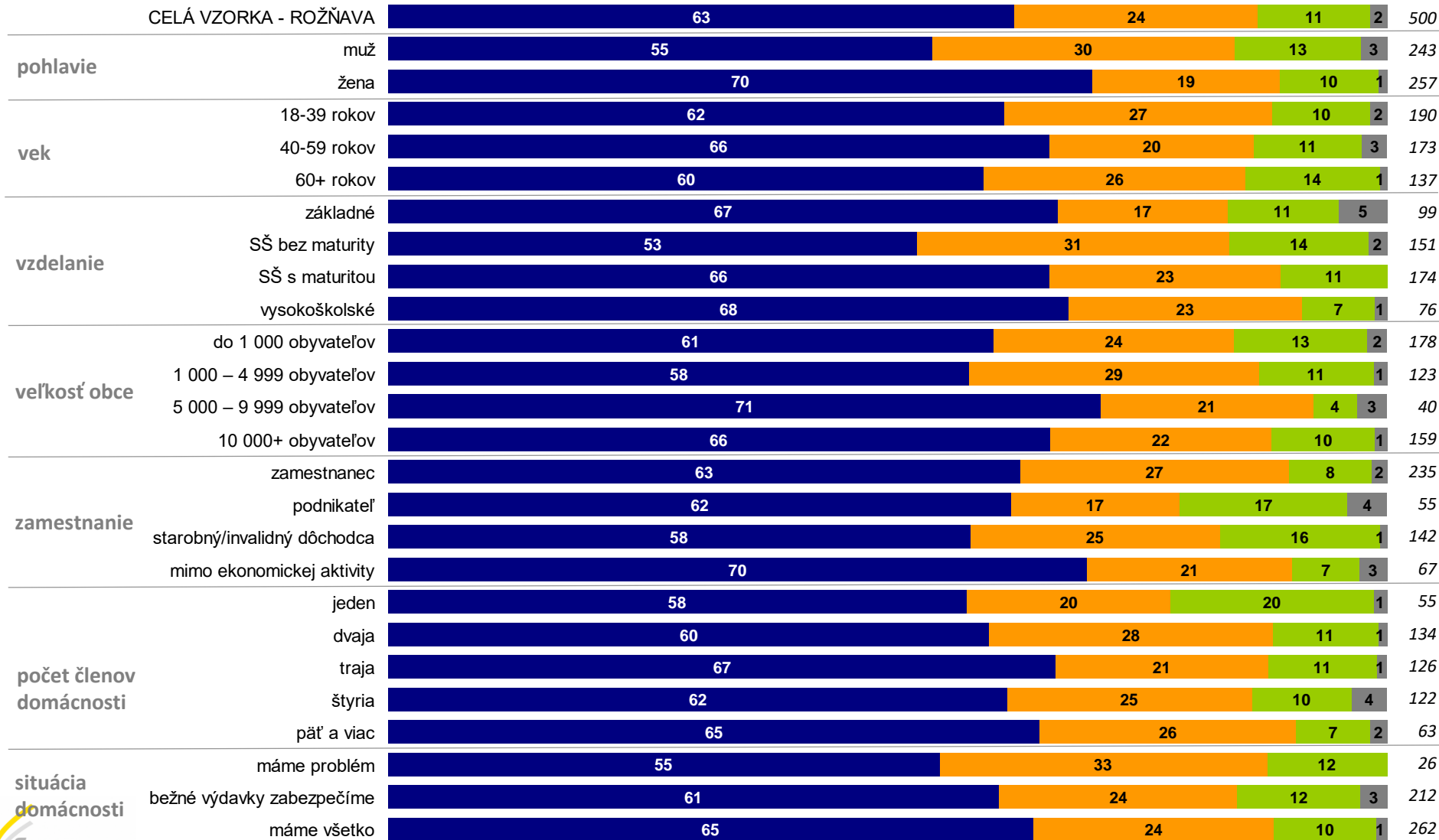
ROŽŇAVA

■ zmena klímy - iba ak drastické obmedzenie spotreby

■ zmena klímy ľudstvo zvládne vďaka technologickému pokroku

■ zmena klímy je prirodzený proces

■ nevie

%, N = 500, celá vzorka (Rožňava)

1.3. Spotreba fosílnych zdrojov energie verus ekonomický rast

- Vo všetkých skúmaných okresoch sa takmer tri štvrtiny respondentov stotožňujú s názorom, že **zastavenie spaľovania fosílnych zdrojov energie – teda uhlia, ropy a plynu - by malo mať prednosť, aj keby sa zastavil rast ekonomiky a keby sa ľudia museli pre-kvalifikovať na také práce, ktoré nie sú závislé od fosílnych zdrojov energie**. Konkrétne v okrese Kežmarok sa k tomuto názoru priklonilo 73% respondentov, v okrese Rimavská Sobota 72% a v okrese Rožňava 74% opýtaných.
- Približne pätina opýtaných v každom z okresov si však myslí, že **ekonomický rast a vytváranie pracovných miest by mali mať hlavnú prednosť, a to aj za cenu zvyšovania spotreby fosílnych zdrojov energie – teda uhlia, ropy a plynu**. Konkrétne v okrese Kežmarok sa k tomuto názoru priklonilo 21% respondentov, v okrese Rimavská Sobota 21% a v okrese Rožňava 22% opýtaných.

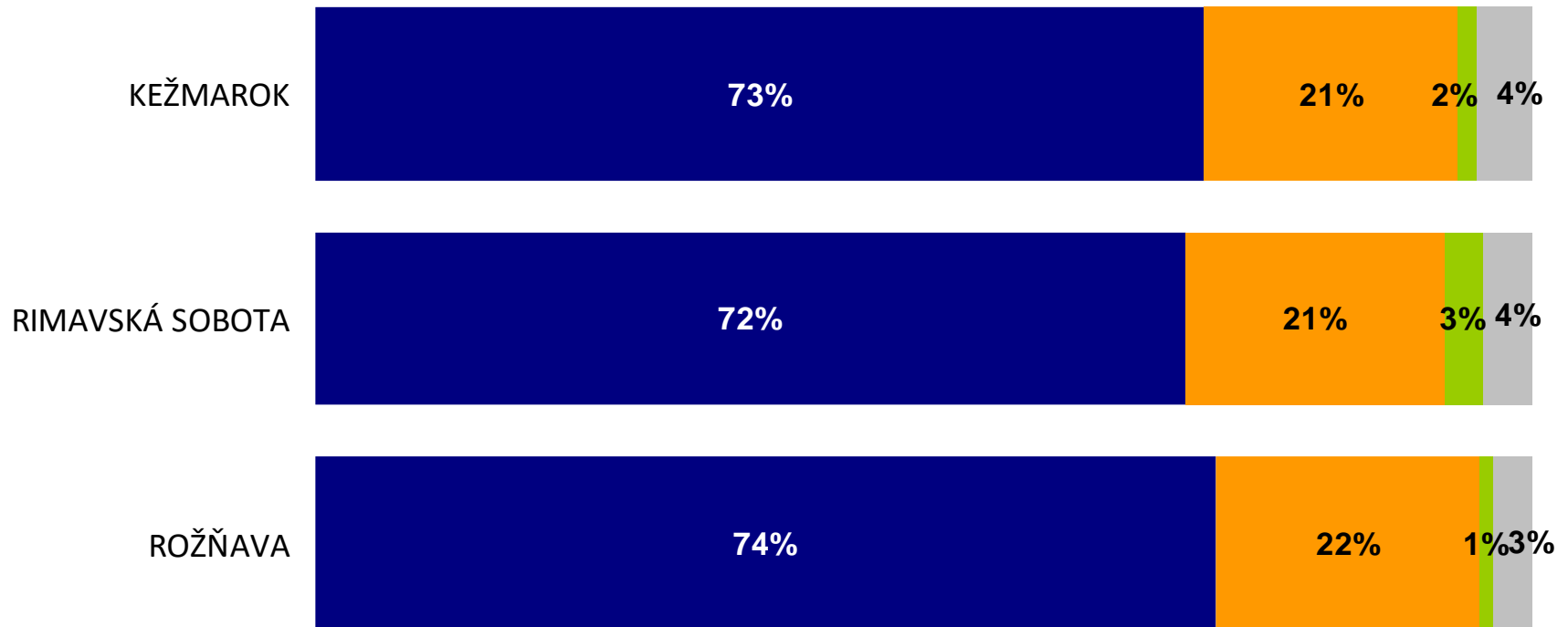
Spotreba fosílnych zdrojov energie verzus ekonomický rast

Sociálno-demografická analýza:

- ▶ V kežmarskom okrese nájdeme nadpriemerné zastúpenie respondentov, ktorí si myslia, že zastavenie spaľovania fosílnych zdrojov energie – teda uhlia, ropy a plynu - by malo mať prednosť, aj keby sa zastavil rast ekonomiky, medzi respondentmi s vysokoškolským vzdelaním (81%), respondentmi z menších obcí do 1000 obyvateľov (82%). Nadpriemerné zastúpenie respondentov, ktorí si myslia, že ekonomický rast a vytváranie pracovných miest by mali mať hlavnú prednosť, a to aj za cenu zvyšovania spotreby fosílnych zdrojov energie, nájdeme medzi respondentmi z chudobných domácností, ktoré majú problém zabezpečiť si pokrytie základných potrieb (34%).
- ▶ V rimavskosobotskom okrese nájdeme nadpriemerné zastúpenie respondentov, ktorí si myslia, že zastavenie spaľovania fosílnych zdrojov energie – teda uhlia, ropy a plynu - by malo mať prednosť, aj keby sa zastavil rast ekonomiky, medzi respondentmi s vysokoškolským vzdelaním (79%). Nadpriemerné zastúpenie respondentov, ktorí si myslia, že ekonomický rast a vytváranie pracovných miest by mali mať hlavnú prednosť, a to aj za cenu zvyšovania spotreby fosílnych zdrojov energie, nájdeme medzi respondentmi z chudobných domácností, ktoré majú problém zabezpečiť si pokrytie základných potrieb (43%).
- ▶ V rožňavskom okrese nájdeme nadpriemerné zastúpenie respondentov, ktorí si myslia, že zastavenie spaľovania fosílnych zdrojov energie – teda uhlia, ropy a plynu - by malo mať prednosť, aj keby sa zastavil rast ekonomiky, medzi respondentmi so stredoškolským vzdelaním s maturitou (83%), respondentmi s vysokoškolským vzdelaním (85%), respondentmi z malých miest s 5000-9 999 obyvateľmi (85%). Nadpriemerné zastúpenie respondentov, ktorí si myslia, že ekonomický rast a vytváranie pracovných miest by mali mať hlavnú prednosť, a to aj za cenu zvyšovania spotreby fosílnych zdrojov energie, nájdeme medzi respondentmi so stredoškolským vzdelaním bez maturity (33%) a medzi respondentmi z chudobných domácností, ktoré majú problém zabezpečiť si pokrytie základných potrieb (36%).

Spotreba fosílnych zdrojov energie verzus ekonomický rast

% všetkých respondentov; jún 2019; Kežmarok (N=500), Rimavská Sobota (N=500), Rožňava (N=500)

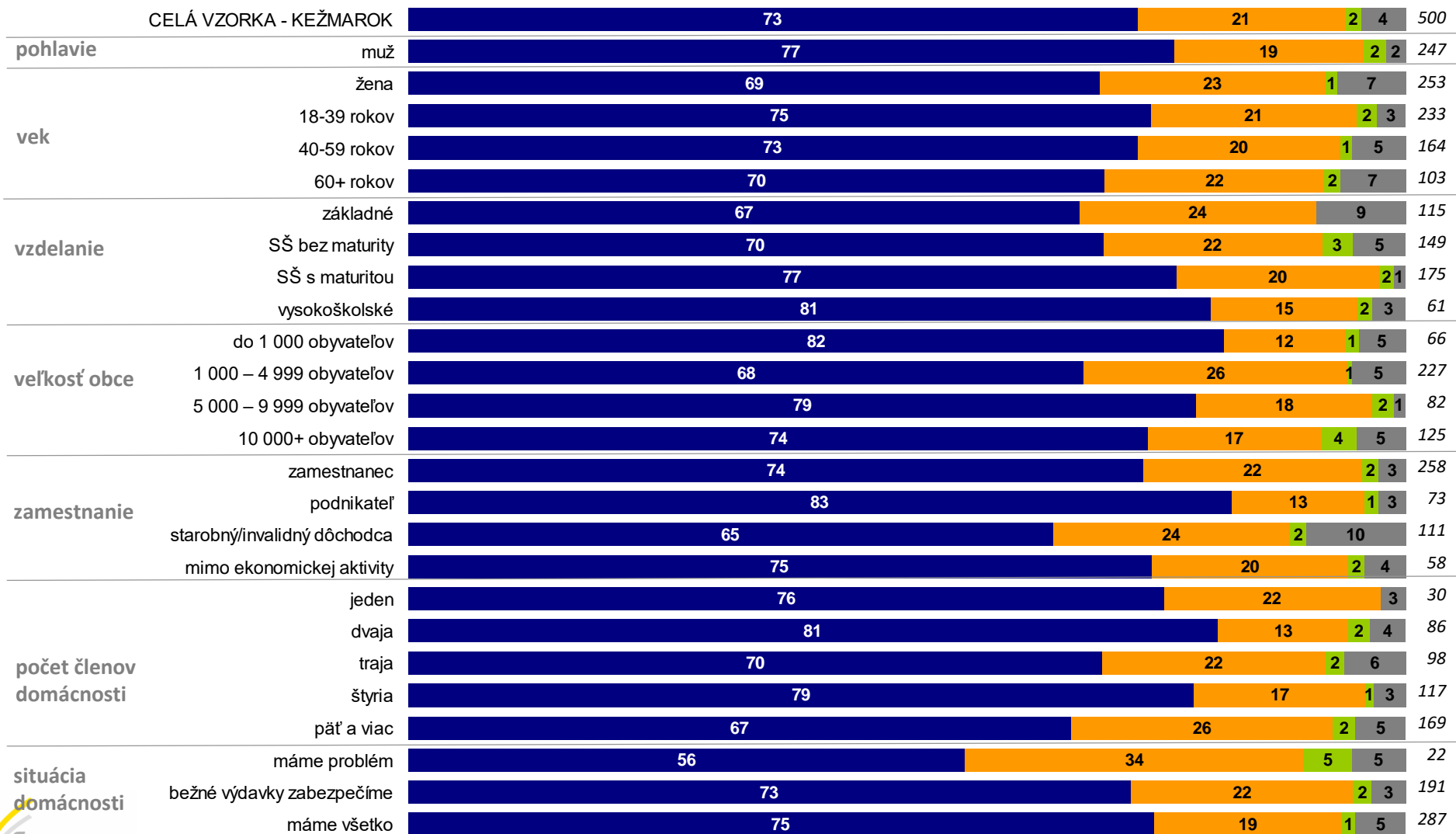
- Zastavenie spaľovania fosílnych zdrojov energie – teda uhlia, ropy a plynu - by malo mať prednosť, aj keby sa zastavil rast ekonomiky a keby sa ľudia museli pre-kvalifikovať na také práce, ktoré nie sú závislé od fosílnych zdrojov energie.
- Ekonomický rast a vytváranie pracovných miest by mali mať hlavnú prednosť, a to aj za cenu zvyšovania spotreby fosílnych zdrojov energie – teda uhlia, ropy a plynu.
- iná odpoveď
- nevie

Otázka: „Ktorý z nasledujúcich dvoch výrokov, ktoré odznievajú v diskusiách o zmene klímy a ekonomickom raste, je bližší Vášmu osobnému názoru?“

Spotreba fosílnych zdrojov energie verzus ekonomický rast sociálno-demografických charakteristík respondentov

KEŽMAROK

- zastavenie spaľovania fosílnych zdrojov energie by malo mať prednosť, aj keby sa zastavil rast ekonomiky
- ekonomický rast a vytváranie prac. Meist by mali mať hlavnú prednosť
- iná odpoveď
- nevie

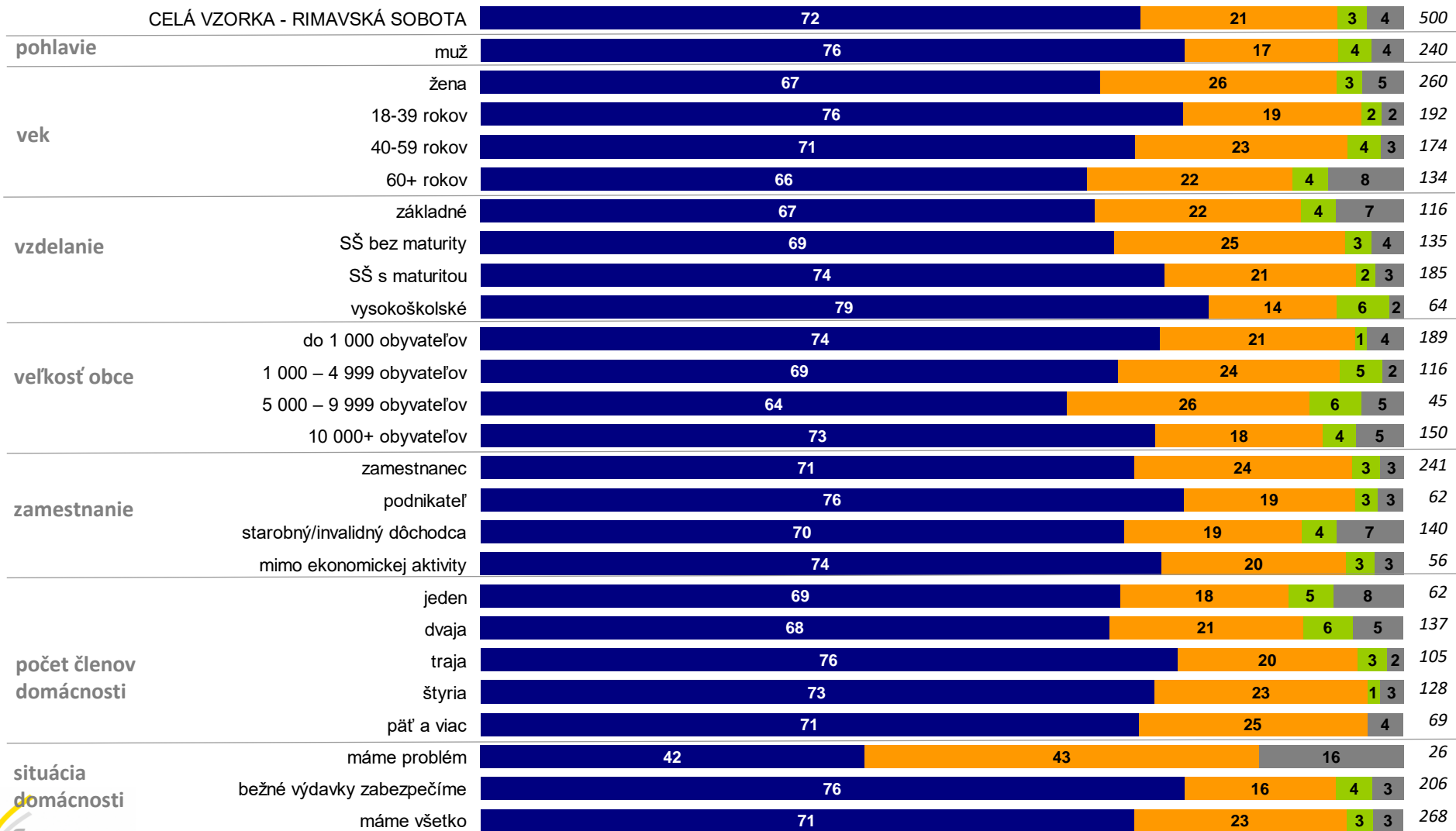

%, N = 500, celá vzorka (Kežmarok)

Spotreba fosílnych zdrojov energie verzus ekonomický rast sociálno-demografických charakteristík respondentov

RIMAVSKÁ SOBOTA

- zastavenie spaľovania fosílnych zdrojov energie by malo mať prednosť, aj keby sa zastavil rast ekonomiky
- ekonomický rast a vytváranie prac. Meist by mali mať hlavnú prednosť
- iná odpoveď
- nevie

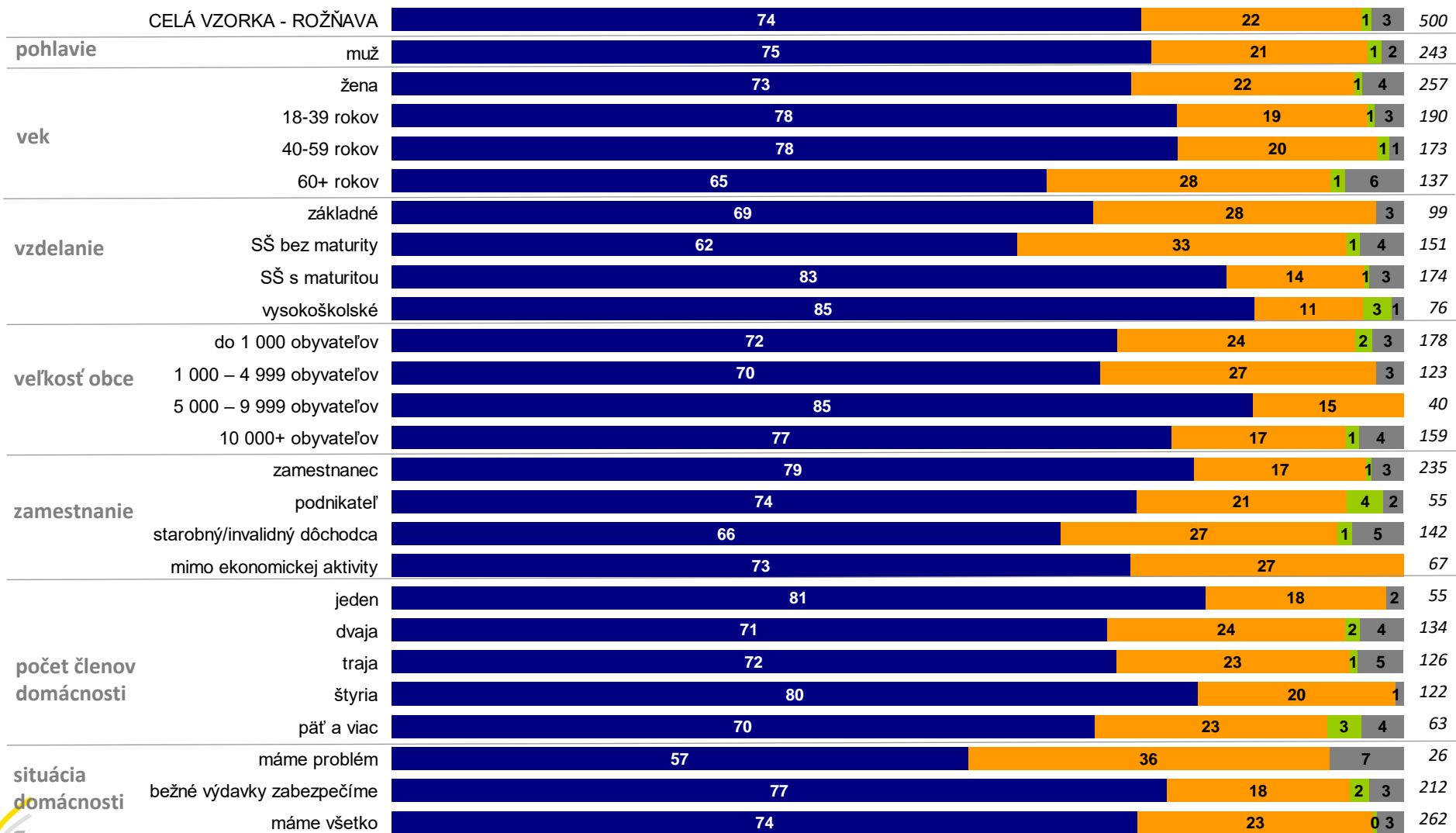

%, N = 500, celá vzorka (Rimavská Sobota)

Spotreba fosílnych zdrojov energie verzus ekonomický rast sociálno-demografických charakteristík respondentov

ROŽŇAVA

- zastavenie spaľovania fosílnych zdrojov energie by malo mať prednosť, aj keby sa zastavil rast ekonomiky
- ekonomický rast a vytváranie prac. Meist by mali mať hlavnú prednosť
- iná odpoveď
- nevie

%, N = 500, celá vzorka (Rožňava)

1.4. Ochota ľudí zrieknuť sa časti príjmu pre účely znižovania emisií skleníkových plynov a podpory miestnej energetickej sebestačnosti

- Vo všetkých skúmaných okresoch je 6 z 10 respondentov (60%) **ochotných vzdať sa časti svojho príjmu - ak by mali istotu, že sa tieto peniaze použijú na znižovanie emisií skleníkových plynov a na podporu miestnej energetickej sebestačnosti na báze obnoviteľných zdrojov.**
- Opačný názor - teda nechotu takto pomôcť - vyjadrila viac ako tretina opýtaných (V Kežmarku 35%, V Rimavskej Sobote 35% a v Rožňave 36%). Zvyšných 4%, resp. 5% respondentov sa k tejto otázke nevedelo vyjadriť.

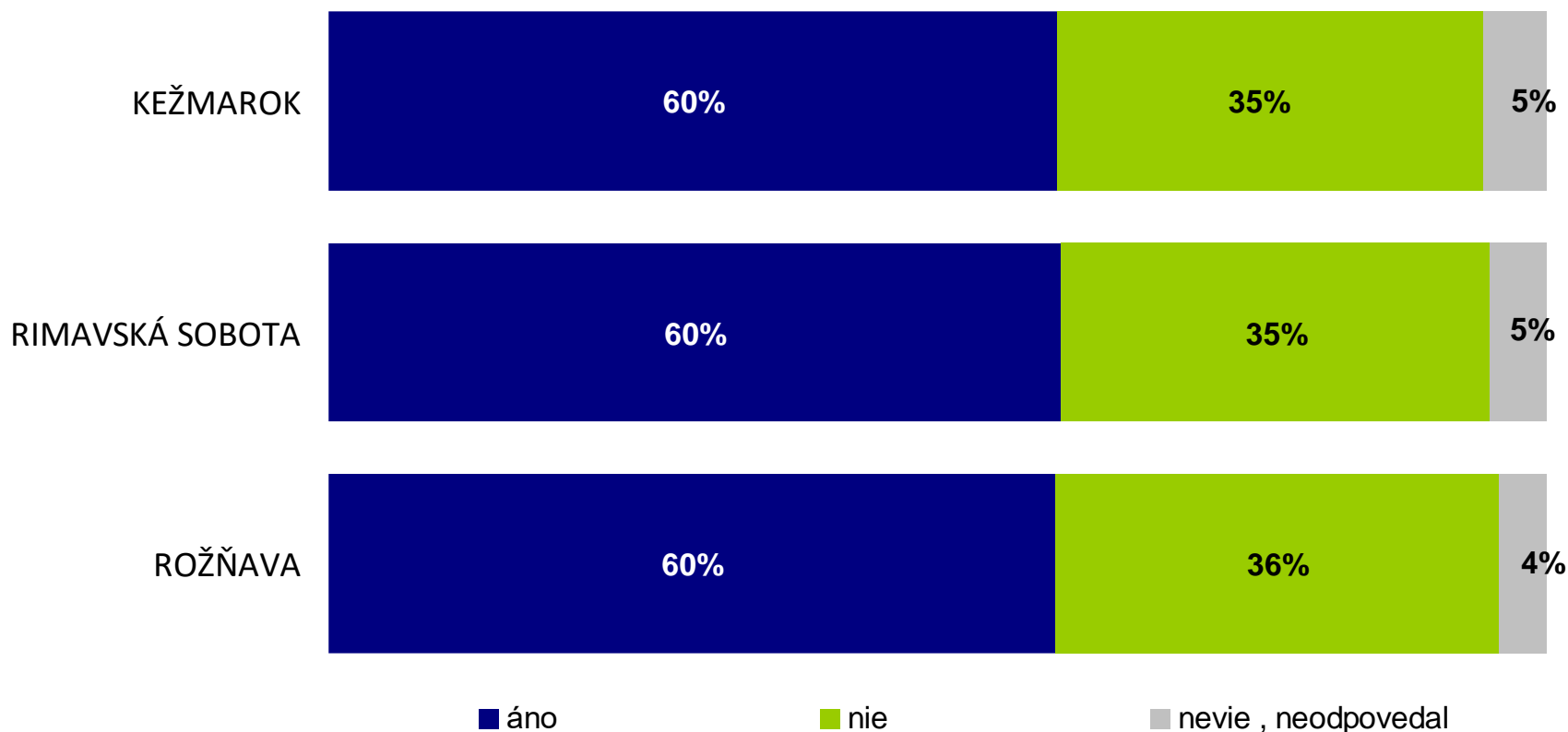
Sociálno-demografická analýza:

- V kežmarskom okrese nájdeme nadpriemerné zastúpenie respondentov, ktorí sú ochotní takto finančne pomôcť pri znižovaní emisií skleníkových plynov a podpore miestnej energetickej sebestačnosti, medzi respondentmi s vysokoškolským vzdelaním (71%). Naopak, nadpriemerné zastúpenie respondentov, ktorí nie sú ochotní takto pomôcť, nájdeme medzi staršími respondentami nad 60 rokov (48%), starobnými / invalidnými dôchodcami (47%) a medzi respondentmi z chudobných domácností, ktoré majú problém zabezpečiť si pokrytie základných potrieb (65%).
- V rimavskosobotskom okrese nájdeme nadpriemerné zastúpenie respondentov, ktorí sú ochotní takto finančne pomôcť, medzi respondentmi s vysokoškolským vzdelaním (73%). Naopak, nadpriemerné zastúpenie respondentov, ktorí nie sú ochotní takto pomôcť, nájdeme medzi respondentami so stredoškolským vzdelaním bez maturity (49%), respondentmi z obcí s 5000 – 9999 obyvateľmi (67%), respondentami z jednočlenných domácností (50%), respondentmi z chudobných domácností, ktoré majú problém zabezpečiť si pokrytie základných potrieb (56%).
- V rožňavskom okrese nájdeme nadpriemerné zastúpenie respondentov, ktorí sú ochotní takto finančne pomôcť, medzi respondentmi s vysokoškolským vzdelaním (73%), respondentmi mimo ekonomickej aktivity – okrem dôchodcov (73%). Naopak, nadpriemerné zastúpenie respondentov, ktorí nie sú ochotní takto pomôcť, nájdeme medzi respondentami so stredoškolským vzdelaním bez maturity (48%) a medzi respondentmi z chudobných domácností, ktoré majú problém zabezpečiť si pokrytie základných potrieb (53%).

Ochota ľudí zrieknuť sa časti príjmu pre účely znižovania emisií skleníkových plynov a podpory miestnej energetickej sebestačnosti

% všetkých respondentov; jún 2019; Kežmarok (N=500), Rimavská Sobota (N=500), Rožňava (N=500)

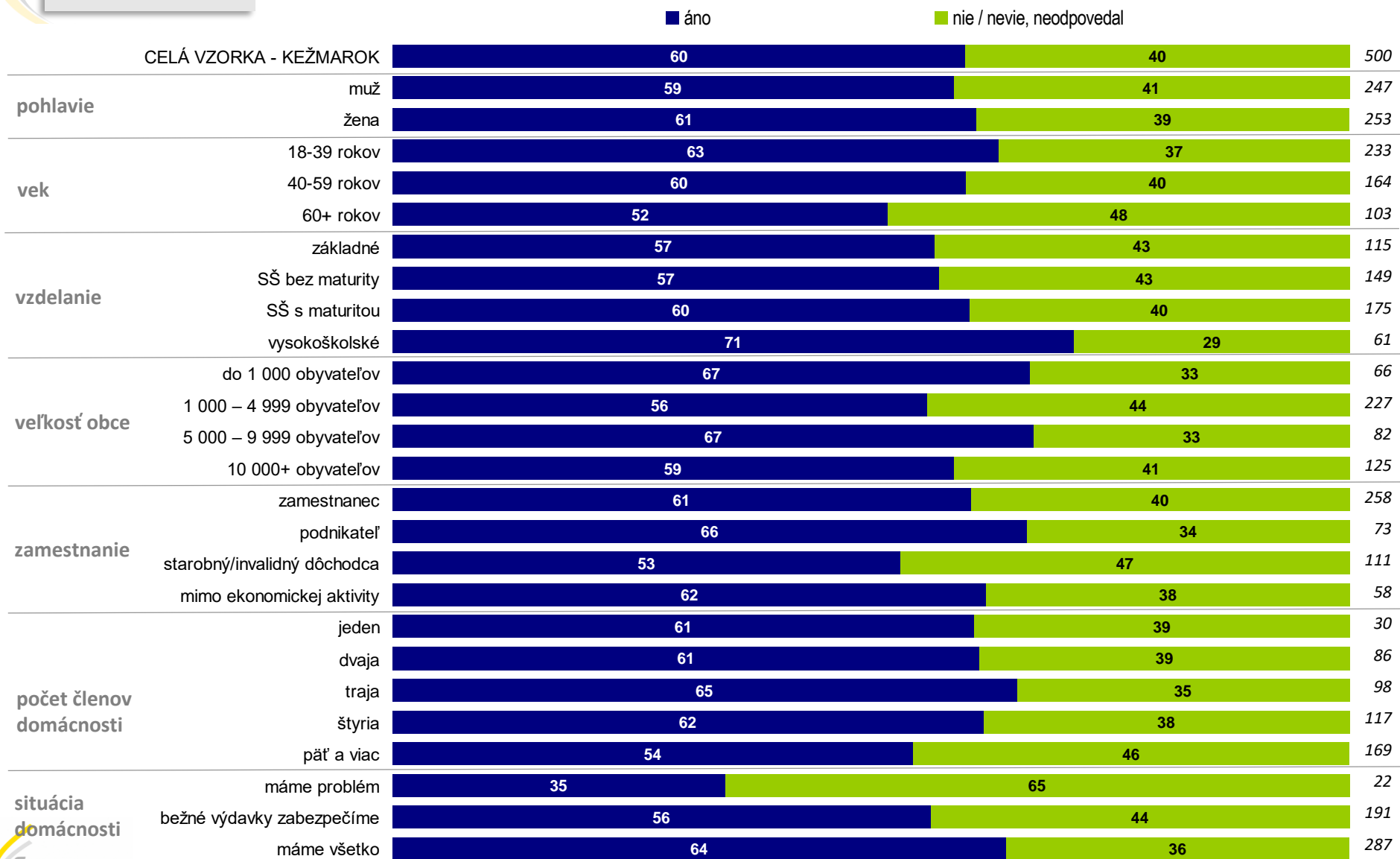
Zriekli by ste sa časti svojho príjmu, ak by ste mali istotu, že sa tieto peniaze použijú na znižovanie emisií skleníkových plynov a na podporu miestnej energetickej sebestačnosti na báze obnoviteľných zdrojov?

Otázka: „Väčšina vedcov sa zhoduje v názore, že hlavnou príčinou súčasného globálneho otepľovania sú emisie skleníkových plynov, ktoré pochádzajú zo spaľovania ropy, uhlia a zemného plynu. Zriekli by ste sa časti svojho príjmu, ak by ste mali istotu, že sa tieto peniaze použijú na znižovanie emisií skleníkových plynov a na podporu miestnej energetickej sebestačnosti na báze obnoviteľných zdrojov?“

Ochota ľudí zrieknuť sa časti príjmu pre účely znižovania emisií skleníkových plynov a podpory miestnej energetickej sebestačnosti podľa sociálno-demografických charakteristík respondentov

KEŽMAROK

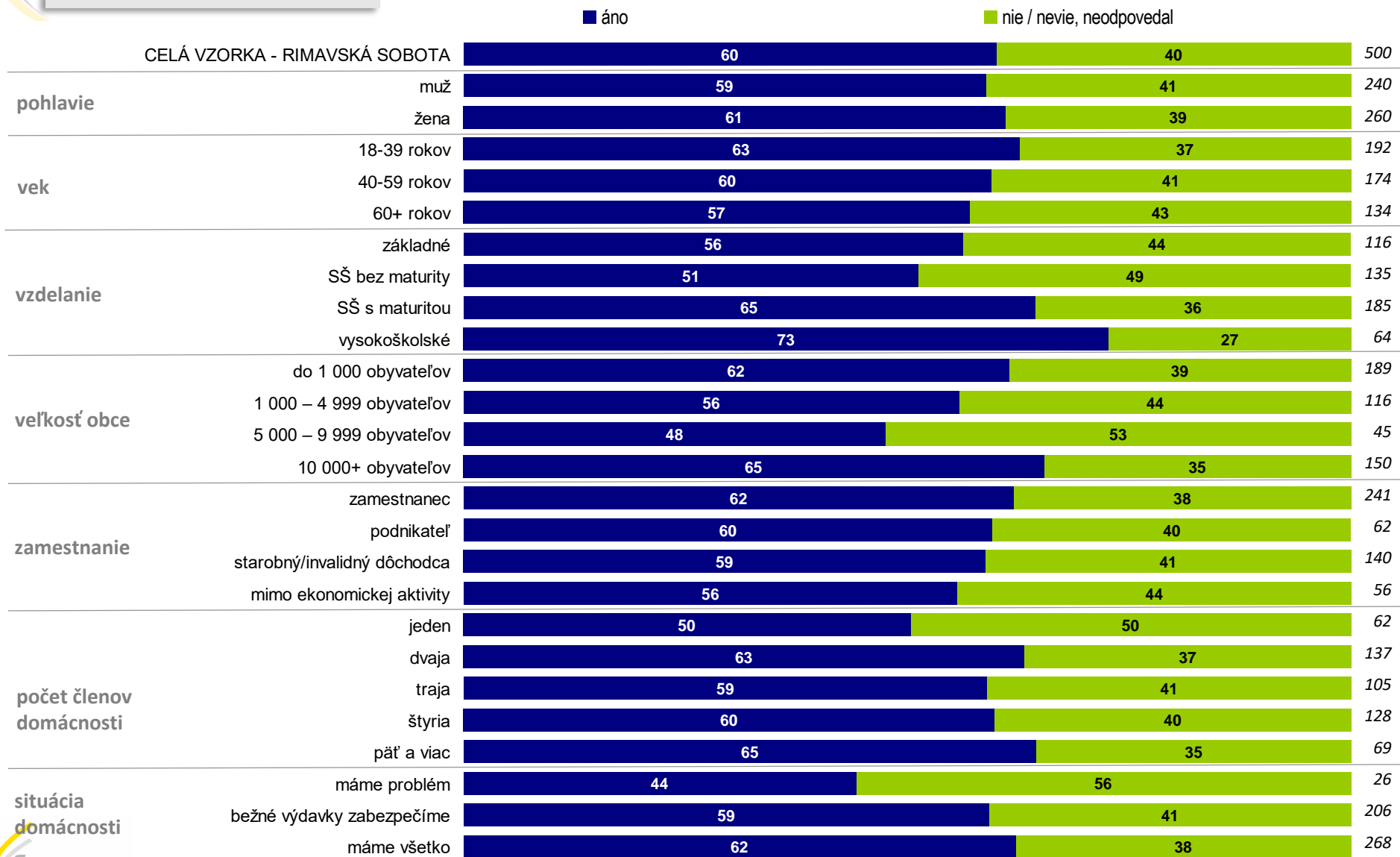

%, N = 500, celá vzorka (Kežmarok)

Ochota ľudí zrieknuť sa časti príjmu pre účely znižovania emisií skleníkových plynov a podpory miestnej energetickej sebestačnosti

podľa sociálno-demografických charakteristík respondentov

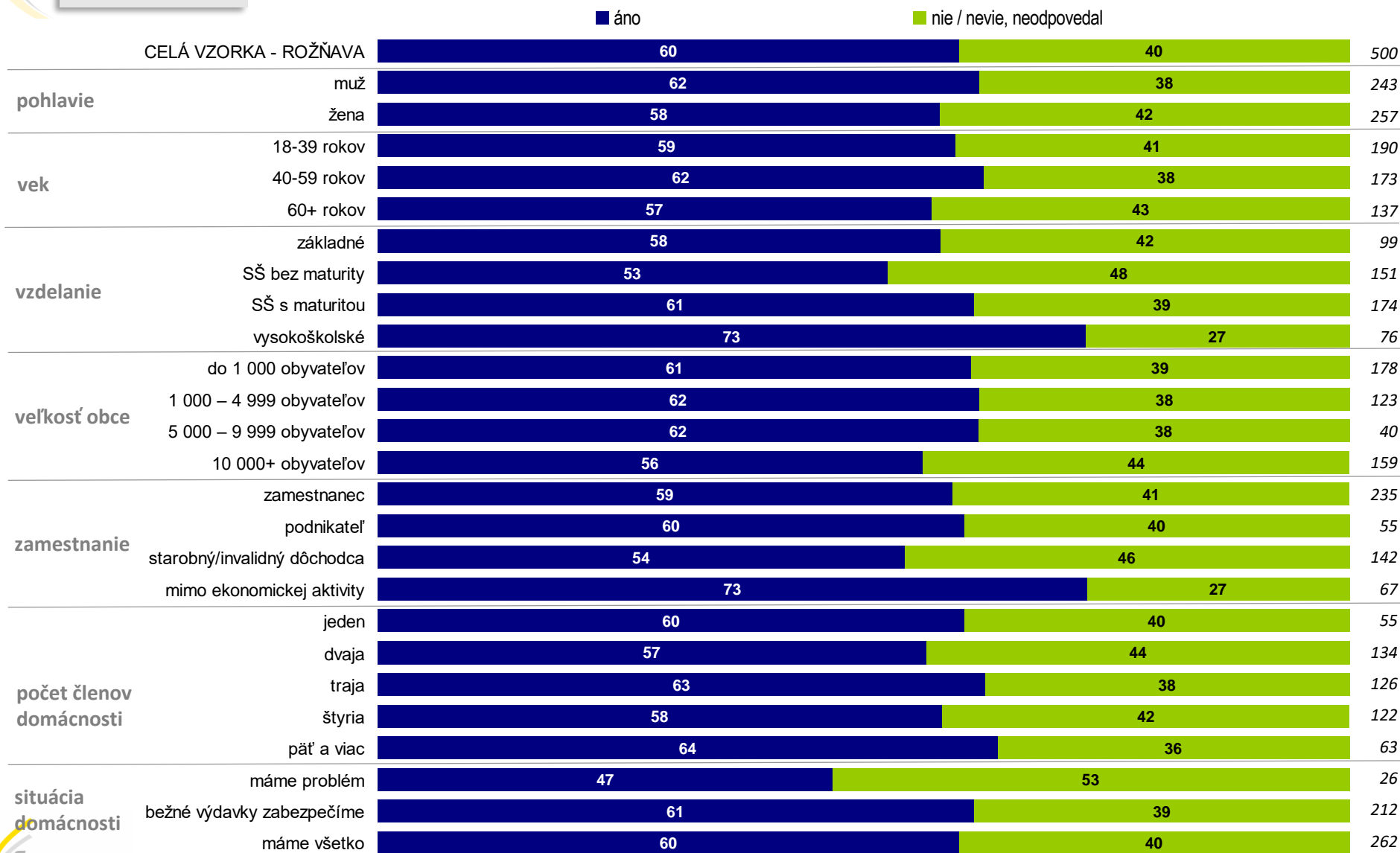
RIMAVSKÁ SOBOTA

%, N = 500, celá vzorka (Rimavská Sobota)

Ochota ľudí zrieknuť sa časti príjmu pre účely znižovania emisií skleníkových plynov a podpory miestnej energetickej sebestačnosti podľa sociálno-demografických charakteristík respondentov

ROŽŇAVA

%, N = 500, celá vzorka (Rožňava)

31

2. KRITÉRIA VÝBERU POTRAVÍN

2. Kritéria výberu potravín

- Vo všetkých skúmaných okresoch patrí medzi **najdôležitejšie kritérium pri nákupe potravín predovšetkým ich kvalita**. Konkrétne v Kežmarku ako aj Rožňave je kvalita jedným z najdôležitejších kritérií pri nákupe potravín zhodne pre 63% respondentov, v Rimavskej Sobote pre 58% respondentov.
- **Druhým dôležitým kritériom pri nákupe potravín je krajina pôvodu**, ktorú v Kežmarku vybralo 48% respondentov, v Rimavskej Sobote 58% respondentov a v Rožňave 51% respondentov.
- **Podľa najnižšej ceny si vyberá potraviny približne tretina respondentov v každom okrese**. Konkrétne v Kežmarku toto kritérium vybralo 31% respondentov, v Rimavskej Sobote 33% a v Rožňave 31% opýtaných.
- **Menej ako tretina respondentov v každom okrese** považuje pri nákupe potravín za najdôležitejšie kritérium blízkosť obchodu - **ide do obchodu, ktorý má najbližšie**. Konkrétne v Kežmarku to uviedlo 30% respondentov, v Rimavskej Sobote 26% a v Rožňave 30% opýtaných.

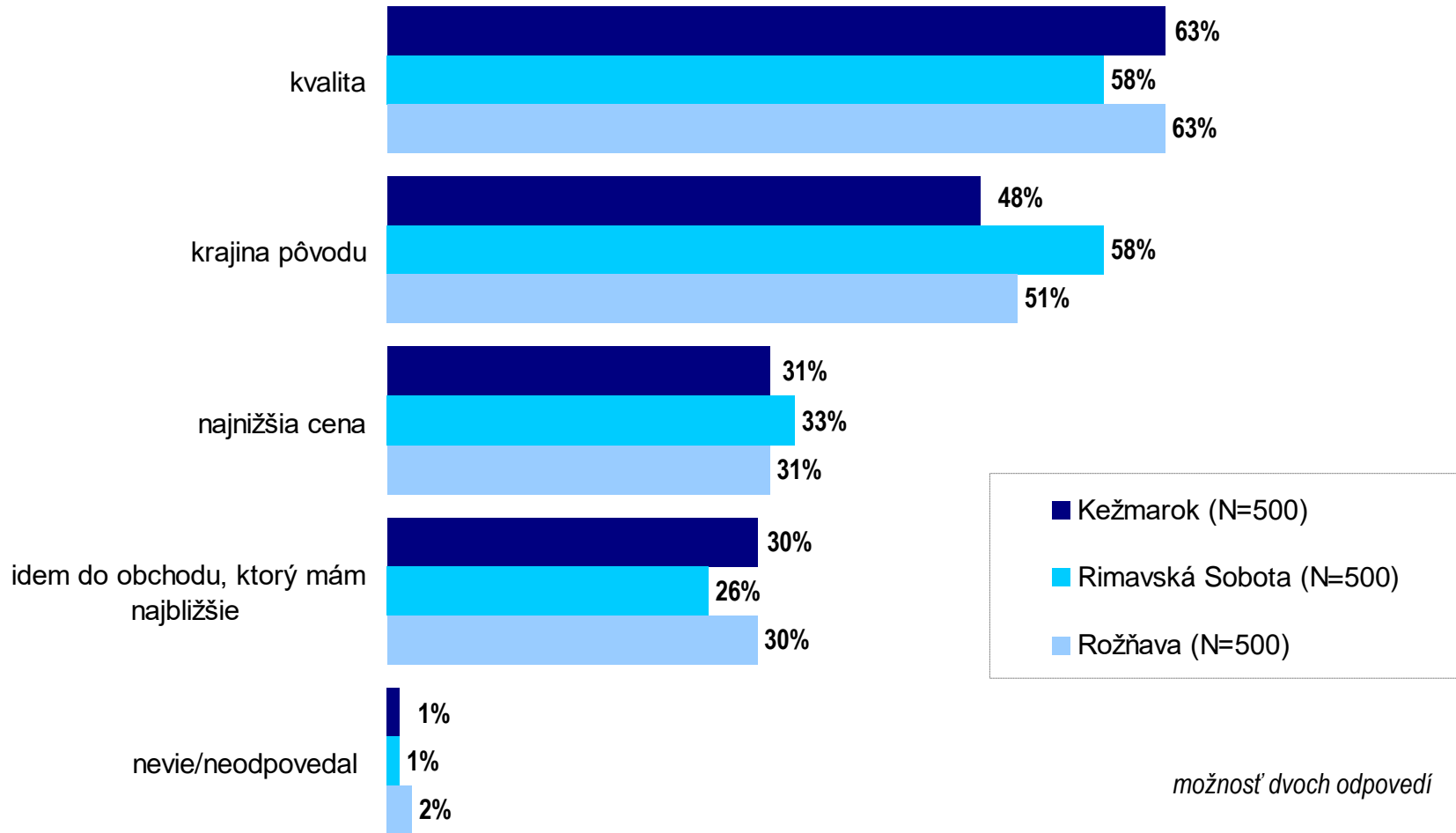
Kritéria výberu potravín

Sociálno-demografická analýza:

- ▶ V kežmarskom okrese nájdeme nadpriemerné zastúpenie respondentov, ktorí si potraviny vyberajú primárne podľa kvality, medzi respondentmi s vysokoškolským vzdelaním (79%), Nadpriemerné zastúpenie respondentov, ktorí si potraviny vyberajú predovšetkým podľa najnižšej ceny nájdeme medzi respondentmi so základným vzdelaním (40%) a respondentmi z chudobných domácností, ktoré majú problém zabezpečiť si pokrytie základných potrieb (49%), resp. pokryjú len bežné výdavky na chod domácnosti (41%). Nadpriemerné zastúpenie respondentov, pre ktorých je najdôležitejším kritériom blízkosť obchodu, nájdeme medzi respondentmi z obcí s 5000-9999 obyvateľmi (40%).
- ▶ V rimavskosobotskom okrese nájdeme nadpriemerné zastúpenie respondentov, ktorí si potraviny vyberajú hlavne podľa kvality, medzi respondentmi s vysokoškolským vzdelaním (68%), Nadpriemerné zastúpenie respondentov, ktorí si potraviny vyberajú primárne podľa krajiny pôvodu nájdeme medzi respondentmi s vysokoškolským vzdelaním (72%), respondentmi z obcí s 5000-9999 obyvateľmi (69%) a 10 000 a viac obyvateľmi (69%). Nadpriemerné zastúpenie respondentov, ktorí si potraviny vyberajú podľa najnižšej ceny nájdeme medzi mladšími respondentmi vo veku 18 – 39 rokov (40%), respondentmi mimo ekonomickej aktivity – okrem dôchodcov (54%), respondentmi z 5 a viacčlenných domácností (41%) a respondentmi z chudobných domácností, ktoré majú problém zabezpečiť si pokrytie základných potrieb (76%). Nadpriemerné zastúpenie respondentov, pre ktorých je najdôležitejším kritériom blízkosť obchodu, nájdeme medzi respondentmi z obcí s 1000-4999 obyvateľmi (33%) a 5000-9999 obyvateľmi (32%).
- ▶ V rožňavskom okrese nájdeme nadpriemerné zastúpenie respondentov, ktorí si potraviny vyberajú predovšetkým podľa kvality, medzi respondentmi s vysokoškolským vzdelaním (73%), Nadpriemerné zastúpenie respondentov, ktorí si potraviny vyberajú hlavne podľa krajiny pôvodu nájdeme medzi respondentmi z obcí s 5000-9999 obyvateľmi (71%). Nadpriemerné zastúpenie respondentov, ktorí si potraviny vyberajú primárne podľa najnižšej ceny nájdeme medzi respondentmi z jednočlenných domácností (42%) a respondentmi z chudobných domácností, ktoré majú problém zabezpečiť si pokrytie základných potrieb (64%). Nadpriemerné zastúpenie respondentov, pre ktorých je najdôležitejším kritériom blízkosť obchodu, nájdeme medzi respondentmi z jednočlenných domácností (39%).

Kritéria výberu potravín

% všetkých respondentov; jún 2019; Kežmarok (N=500), Rimavská Sobota (N=500), Rožňava (N=500)

Otázka: „Podľa čoho si vyberáte potraviny, ktoré kupujete? Vyberte najviac dve odpovede.“

Kritéria výberu potravín sociálno-demografických charakteristík respondentov

KEŽMAROK

	kvalita	krajina pôvodu	najnižšia cena	najbližší obchod	
CELÁ VZORKA - KEŽMAROK	63	48	31	30	500
pohlavie	muž	53	30	27	247
	žena	62	44	32	253
vek	18-39 rokov	64	46	31	233
	40-59 rokov	64	52	36	164
	60+ rokov	57	48	24	103
vzdelanie	základné	65	44	40	115
	SŠ bez maturity	59	50	32	149
	SŠ s maturitou	58	49	27	175
	vysokoškolské	79	50	26	61
veľkosť obce	do 1 000 obyvateľov	67	44	27	66
	1 000 – 4 999 obyvateľov	58	50	35	227
	5 000 – 9 999 obyvateľov	62	42	28	82
	10 000+ obyvateľov	68	53	28	125
zamestnanie	zamestnanec	64	50	34	258
	podnikateľ	68	55	22	73
	starobný/invalidný dôchodca	54	49	29	111
	mimo ekonomickej aktivity	65	34	37	58
počet členov domácnosti	jeden	58	55	23	30
	dvaja	60	51	33	86
	traja	61	57	28	98
	štyria	67	50	25	117
	päť a viac	63	40	38	169
situácia domácnosti	máme problém	56	36	49	22
	bežné výdavky zabezpečíme	63	42	41	191
	máme všetko	63	54	24	287

%, N = 500, celá vzorka (Kežmarok)

36

Kritéria výberu potravín sociálno-demografických charakteristík respondentov

RIMAVSKÁ SOBOTA

	kvalita	krajina pôvodu	najnižšia cena	najbližší obchod	
CELÁ VZORKA - RIMAVSKÁ SOBOTA	58	58	33	26	500
pohlavie	muž	54	34	25	247
	žena	57	32	27	253
vek	18-39 rokov	54	40	23	233
	40-59 rokov	60	57	30	164
	60+ rokov	55	64	28	103
vzdelanie	základné	64	57	37	115
	SŠ bez maturity	50	51	37	149
	SŠ s maturitou	58	58	33	175
	vysokoškolské	68	72	17	61
veľkosť obce	do 1 000 obyvateľov	62	51	37	66
	1 000 – 4 999 obyvateľov	53	50	35	227
	5 000 – 9 999 obyvateľov	54	69	25	82
	10 000+ obyvateľov	59	69	29	125
zamestnanie	zamestnanec	61	60	29	258
	podnikateľ	63	60	30	73
	starobný/invalidný dôchodca	55	59	32	111
	mimo ekonomickej aktivity	52	40	54	58
počet členov domácnosti	jeden	50	60	35	30
	dvaja	65	61	27	86
	traja	61	61	28	98
	štyria	57	54	38	117
	päť a viac	52	50	41	169
situácia domácnosti	máme problém	36	20	76	22
	bežné výdavky zabezpečíme	56	60	38	191
	máme všetko	63	60	25	287

%, N = 500, celá vzorka (Rimavská Sobota)

37

Kritéria výberu potravín sociálno-demografických charakteristík respondentov

ROŽŇAVA

	kvalita	krajina pôvodu	najnižšia cena	najbližší obchod	
CELÁ VZORKA - ROŽŇAVA	63	51	31	30	500
pohlavie	muž	50	30	30	247
	žena	65	52	32	253
vek	18-39 rokov	68	50	29	233
	40-59 rokov	62	56	29	164
	60+ rokov	57	48	36	103
vzdelanie	základné	71	54	32	115
	SŠ bez maturity	50	44	36	149
	SŠ s maturitou	64	55	32	175
	vysokoškolské	75	55	19	61
veľkosť obce	do 1 000 obyvateľov	68	46	31	66
	1 000 – 4 999 obyvateľov	60	54	27	227
	5 000 – 9 999 obyvateľov	60	71	39	82
	10 000+ obyvateľov	61	50	33	125
zamestnanie	zamestnanec	68	55	27	258
	podnikateľ	60	50	19	73
	starobný/invalidný dôchodca	52	49	39	111
	mimo ekonomickej aktivity	70	45	37	58
počet členov domácnosti	jeden	59	43	42	30
	dvoja	61	51	29	86
	traja	67	54	31	98
	štyria	63	50	28	117
	päť a viac	62	56	33	169
situácia domácnosti	máme problém	55	23	64	22
	bežné výdavky zabezpečíme	61	52	36	191
	máme všetko	66	54	24	287

%, N = 500, celá vzorka (Rožňava)

38

3. NÁZORY NA OBNOVITELNÉ ZDROJE ENERGIE

3. Názory na obnoviteľné zdroje energie

- Vo všetkých skúmaných okresoch si prevažná väčšina respondentov myslí, že **obnoviteľné zdroje energie (napr. slnko, vietor, voda, biomasa a ďalšie) môžu úplne alebo aspoň čiastočne nahradiť ropu, plyn a uhlie.**
 - **Menej ako štvrtina respondentov** vo všetkých skúmaných okresoch **si myslí, že tieto zdroje môžu úplne nahradiť ropu, plyn, uhlie.** Konkrétne v Kežmarku 18% respondentov, v Rimavskej Sobote 24% a v Rožňave 22% opýtaných.
 - **Čiastočnú nahraditeľnosť týchto zdrojov pripúšťajú ďalšie približne dve tretiny respondentov v každom okrese** – pričom najčastejšie tento názor zdieľajú respondenti v Kežmarku 70%, potom Rožňave 65% a nakoniec Rimavskej Sobote (62%).
- **Naopak, približne desatina respondentov v každom okrese si myslí, že obnoviteľné zdroje energie nemôžu nahradiť ropu, plyn, uhlie.** Konkrétne v Kežmarku to uviedlo 9% respondentov, v Rimavskej Sobote 12% a v Rožňave 9% opýtaných.

Názory na obnoviteľné zdroje energie

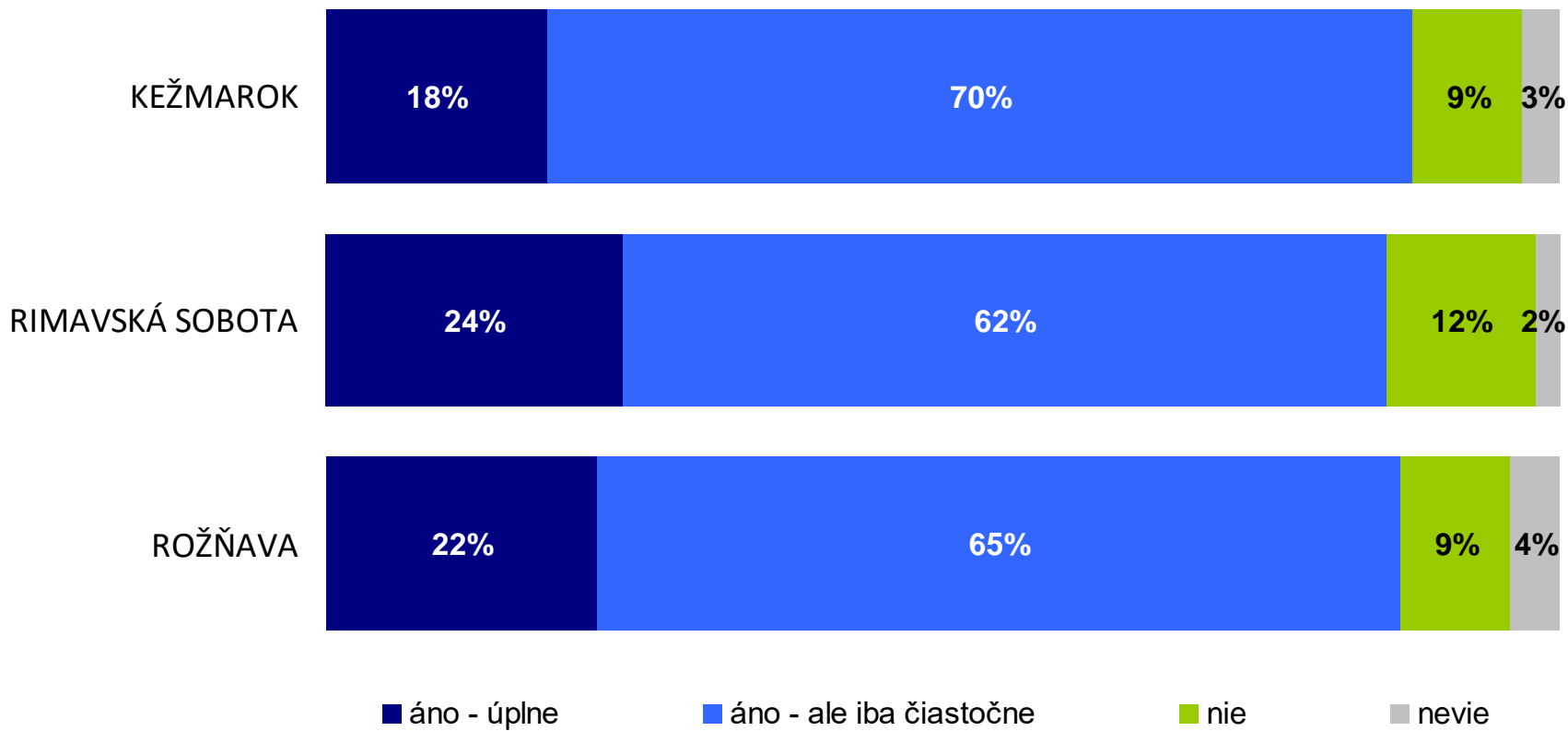
Sociálno-demografická analýza:

- ▶ V kežmarskom okrese nájdeme nadpriemerné zastúpenie respondentov - ktorí si myslia, že obnoviteľné zdroje energie môžu úplne nahradiť ropu/plyn/uhrlie - medzi mužmi (27%) a podnikateľmi (26%). Nadpriemerné zastúpenie respondentov - ktorí si myslia, že obnoviteľné zdroje energie môžu nahradiť ropu/plyn/uhrlie len čiastočne – nájdeme častejšie medzi staršími respondentmi vo veku 60 rokov a viac (78%), starobnými/invalidnými dôchodcami (80%), respondentmi z malých obcí do 1000 obyvateľov (83%). Nadpriemerné zastúpenie respondentov - ktorí si myslia, že obnoviteľné zdroje energie nemôžu nahradiť ropu/plyn/uhrlie, resp. sa nevedeli k otázke vyjadriť – nájdeme častejšie medzi respondentmi z chudobných domácností, ktoré majú problém zabezpečiť si pokrytie základných potrieb (23%),
- ▶ V rimavskosobotskom okrese nájdeme nadpriemerné zastúpenie respondentov - ktorí si myslia, že obnoviteľné zdroje energie môžu úplne nahradiť ropu/plyn/uhrlie - medzi mužmi (32%) a podnikateľmi (47%). Mierne vyššie je ich zastúpenie aj medzi respondentmi vo veku 18-39 rokov (30%) a vysokoškolsky vzdelanými respondentmi (30%). Naopak, nadpriemerné zastúpenie respondentov - ktorí si myslia, že obnoviteľné zdroje energie nemôžu nahradiť ropu/plyn/uhrlie, resp. sa nevedeli k otázke vyjadriť – nájdeme častejšie medzi respondentmi so základným vzdelaním (22%), respondentmi z jednočlenných domácností (22%) a respondentmi z chudobných domácností, ktoré majú problém zabezpečiť si pokrytie základných potrieb (27%).
- ▶ V rožňavskom okrese nájdeme mierne nadpriemerné zastúpenie respondentov - ktorí si myslia, že obnoviteľné zdroje energie môžu úplne nahradiť ropu/plyn/uhrlie - medzi mužmi (28%), respondentmi vo veku 18-39 rokov (28%), vysokoškolsky vzdelanými respondentmi (29%). Nadpriemerné zastúpenie respondentov - ktorí si myslia, že obnoviteľné zdroje energie môžu nahradiť ropu/plyn/uhrlie len čiastočne – nájdeme častejšie medzi respondentmi so stredoškolským vzdelaním s maturitou (71%) a respondentmi z päť a viacčlenných domácností (71%). Naopak, nadpriemerné zastúpenie respondentov - ktorí si myslia, že obnoviteľné zdroje energie nemôžu nahradiť ropu/plyn/uhrlie, resp. sa nevedeli k otázke vyjadriť – nájdeme častejšie medzi respondentmi so stredoškolským vzdelaním bez maturity (21%) a respondentmi z chudobných domácností, ktoré majú problém zabezpečiť si pokrytie základných potrieb (21%).

Názory na obnoviteľné zdroje energie

% všetkých respondentov; jún 2019; Kežmarok (N=500), Rimavská Sobota (N=500), Rožňava (N=500)

Môžu podľa Vás obnoviteľné zdroje energie (napr. slnko, vietor, voda, biomasa a ďalšie) nahradiť ropu, plyn a uhlie?

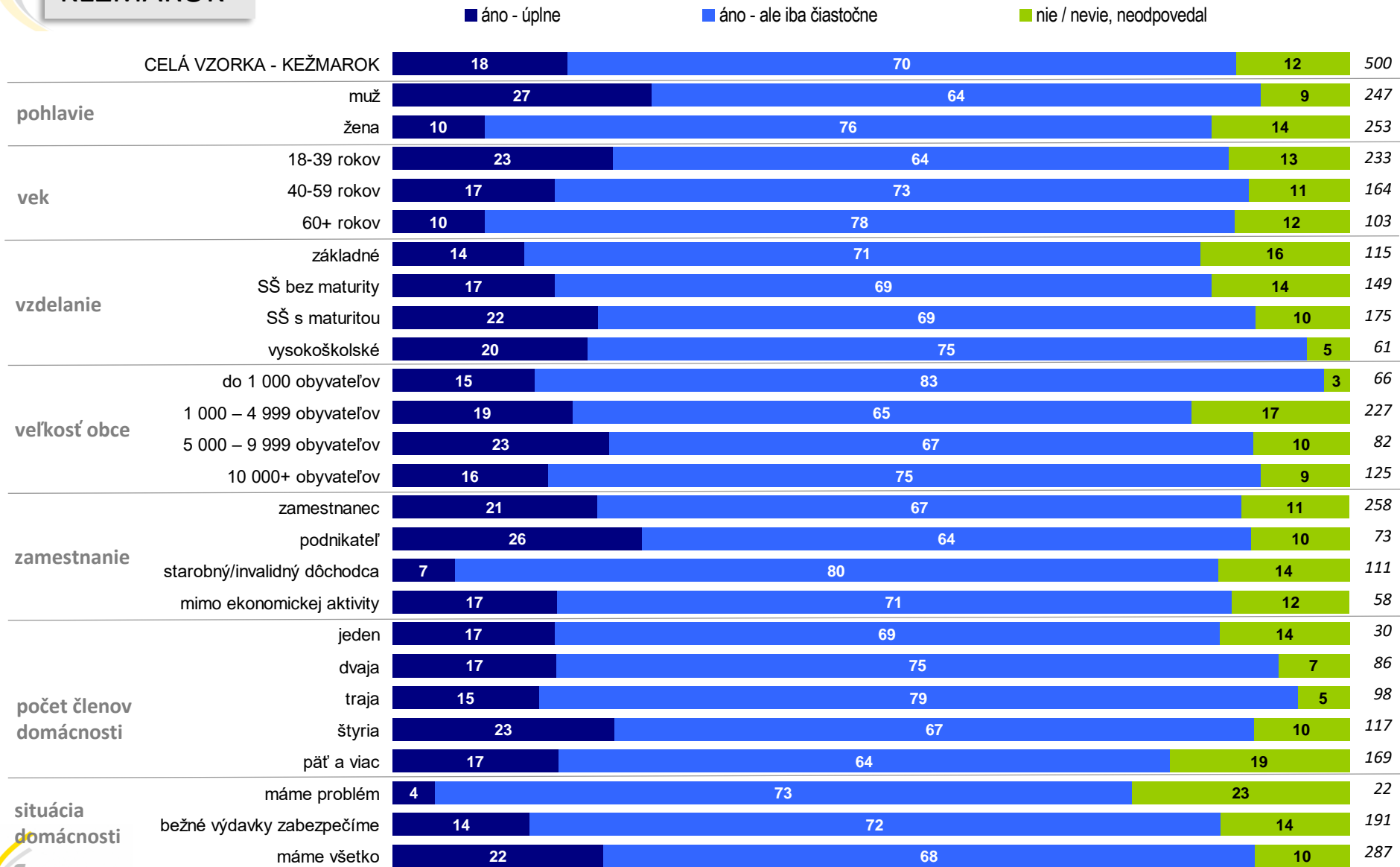

Otázka: „Môžu podľa Vás obnoviteľné zdroje energie (napr. slnko, vietor, voda, biomasa a ďalšie) nahradiť ropu, plyn a uhlie?“

Názory na obnoviteľné zdroje energie

sociálno-demografických charakteristík respondentov

KEŽMAROK

%, N = 500, celá vzorka (Kežmarok)

Názory na obnoviteľné zdroje energie

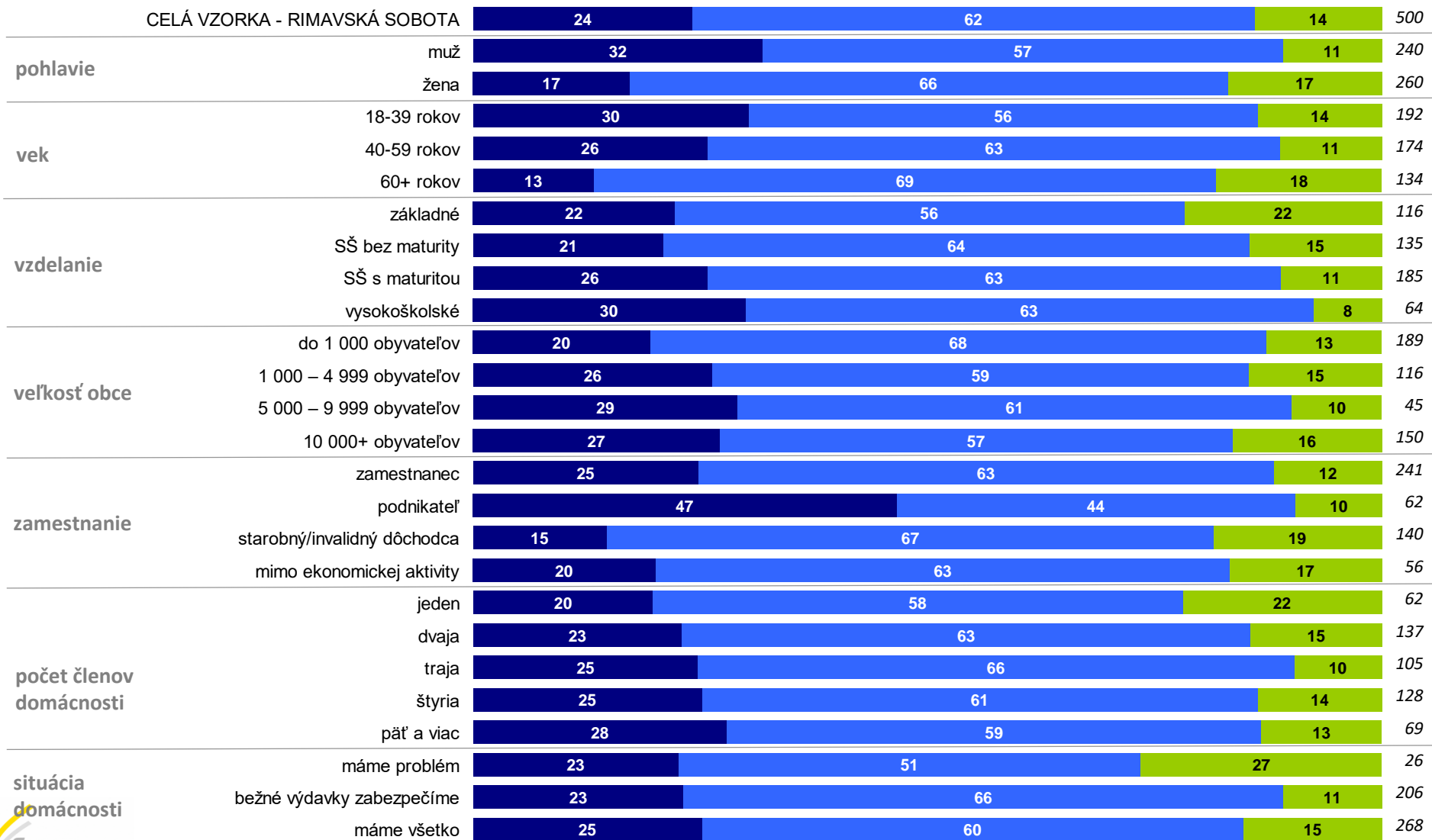
sociálno-demografických charakteristík respondentov

RIMAVSKÁ SOBOTA

■ áno - úplne

■ áno - ale iba čiastočne

■ nie / nevie, neodpovedal

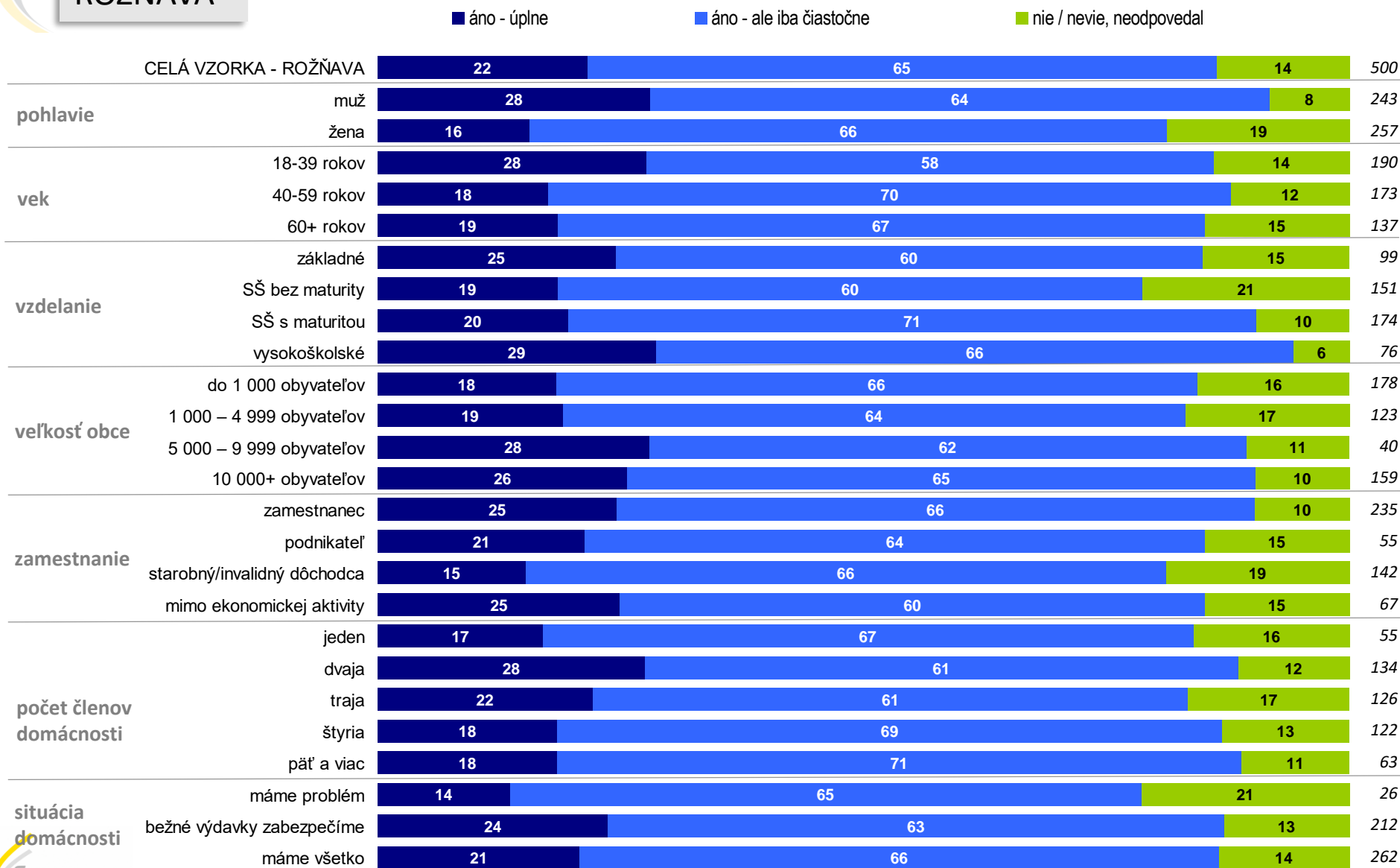
%, N = 500, celá vzorka (Rimavská Sobota)

44

Názory na obnoviteľné zdroje energie

sociálno-demografických charakteristík respondentov

ROŽŇAVA

%, N = 500, celá vzorka (Rožňava)

45

4. AUTO V DOMÁCNOSTI

4.1. Vlastníctvo auta v domácnosti

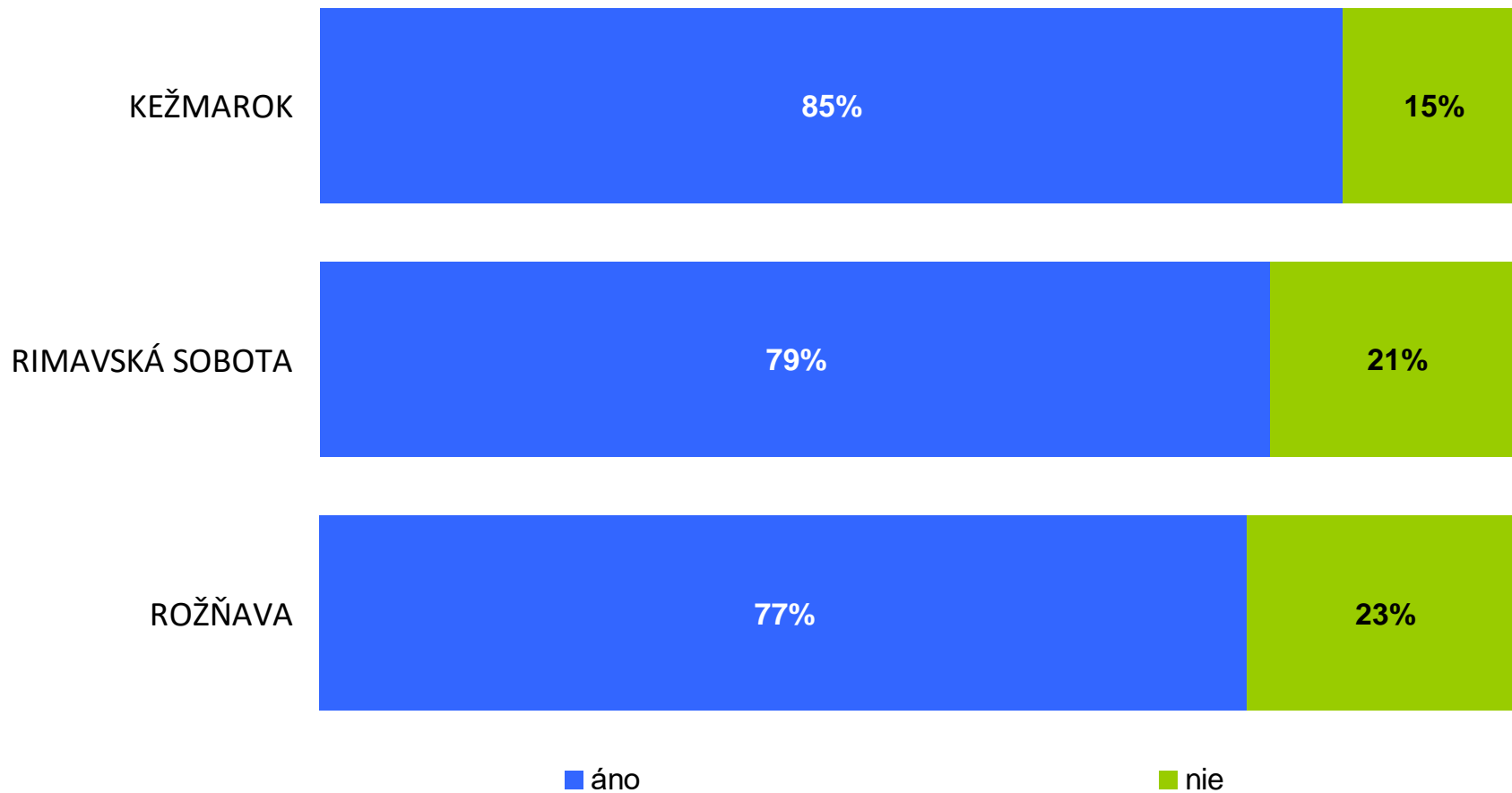
- **Vlastníctvo aspoň jedného auta v domácnosti deklaruje väčšina respondentov vo všetkých sledovaných okresoch.** Konkrétne v Kežmarku aspoň jedno auto v domácnosti vlastní 85%, v Rimavskej Sobote 79% a v Rožňave 77% respondentov.

Sociálno-demografická analýza:

- ▶ V kežmarskom okrese nájdeme nadpriemerné zastúpenie respondentov, ktorí vlastní v domácnosti aspoň jedno auto, medzi podnikateľmi (98%). Naopak, nadpriemerné zastúpenie respondentov, ktorí auto v domácnosti nevlastnia, je medzi staršími ľuďmi vo veku 60 rokov a viac (29%), respondentmi so základným vzdelaním (28%), starobnými/invalidnými dôchodcami (28%), respondentmi mimo ekonomickej aktivity okrem dôchodcov (21%), respondentmi z jednočlenných domácností (48%) a respondentmi z chudobných domácností, ktoré majú problém zabezpečiť si pokrytie základných potrieb (38%).
- ▶ V rimavskosobotskom okrese nájdeme nadpriemerné zastúpenie respondentov, ktorí vlastní v domácnosti aspoň jedno auto, medzi respondentmi s vysokoškolským vzdelaním (92%), podnikateľmi (93%), respondentmi z päť a viacčlenných domácností (92%). Naopak, nadpriemerné zastúpenie respondentov, ktorí auto v domácnosti nevlastnia, je medzi staršími ľuďmi vo veku 60 rokov a viac (31%), starobnými/invalidnými dôchodcami (35%) a respondentmi mimo ekonomickej aktivity okrem dôchodcov (35%), respondentmi z jednočlenných domácností (59%) a respondentmi z chudobných domácností, ktoré majú problém zabezpečiť si pokrytie základných potrieb (57%).
- ▶ V rožňavskom okrese nájdeme nadpriemerné zastúpenie respondentov, ktorí vlastní v domácnosti aspoň jedno auto, medzi respondentmi s vysokoškolským vzdelaním (90%), zamestnancami (89%) a respondentmi so štvorčlenným domácností (88%). Naopak, nadpriemerné zastúpenie respondentov, ktorí auto v domácnosti nevlastnia, je medzi staršími ľuďmi vo veku 60 a viac rokov (37%), respondentmi so základným vzdelaním (33%), respondentmi z obcí s 5000-9999 obyvateľmi (35%), starobnými/invalidnými dôchodcami (40%), respondentmi z jednočlenných domácností (59%) a respondentmi z chudobných domácností, ktoré majú problém zabezpečiť si pokrytie základných potrieb (50%).

Vlastníctvo auta v domácnosti

% všetkých respondentov; jún 2019; Kežmarok (N=500), Rimavská Sobota (N=500), Rožňava (N=500)

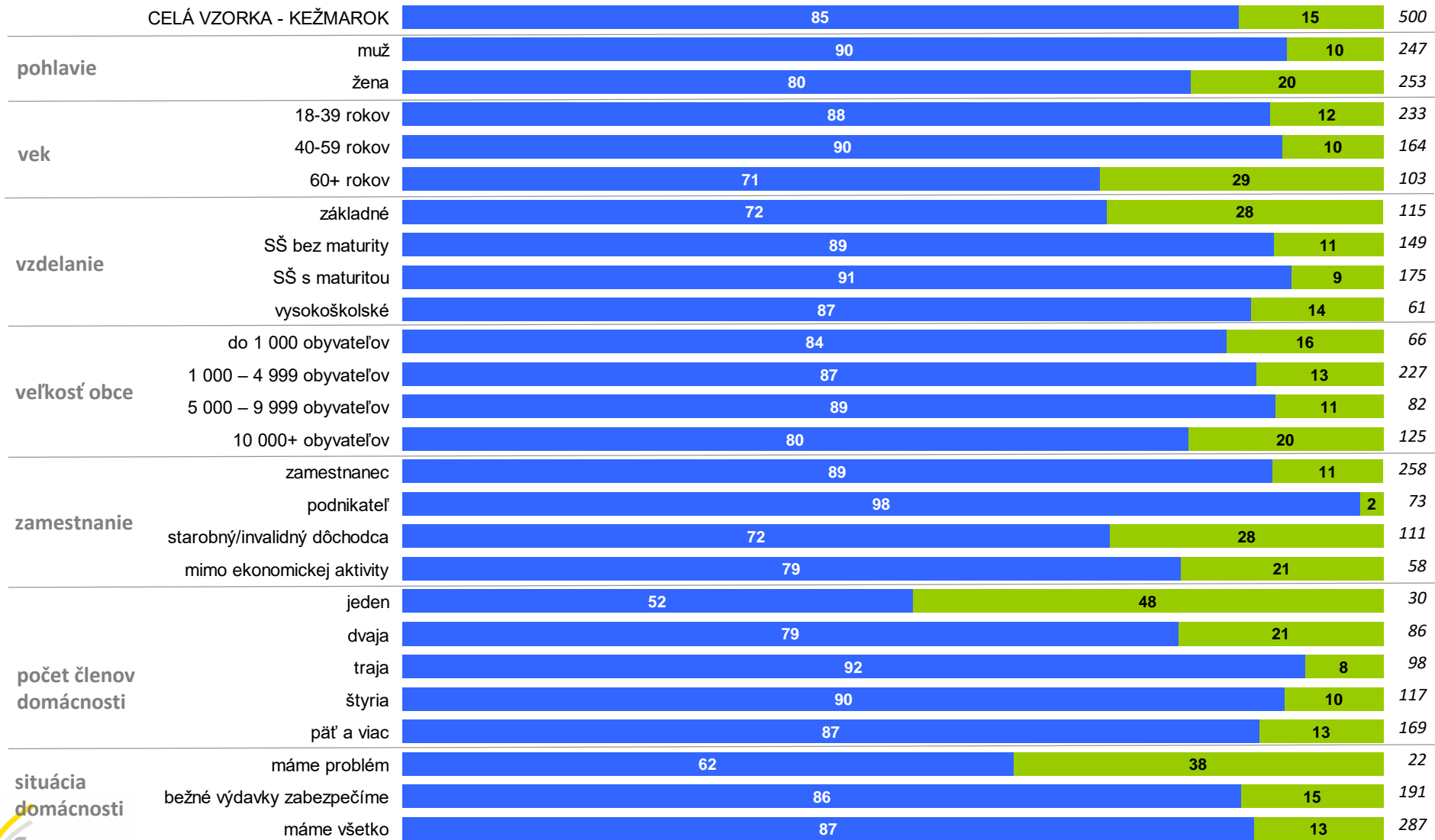
Otázka: „Máte v domácnosti aspoň jedno auto, ktoré vlastní Vaša domácnosť? (nemáme na mysli auto/á, ktoré máte ako služobné od zamestnávateľa)

Vlastníctvo auta v domácnosti sociálno-demografických charakteristík respondentov

KEŽMAROK

■ áno

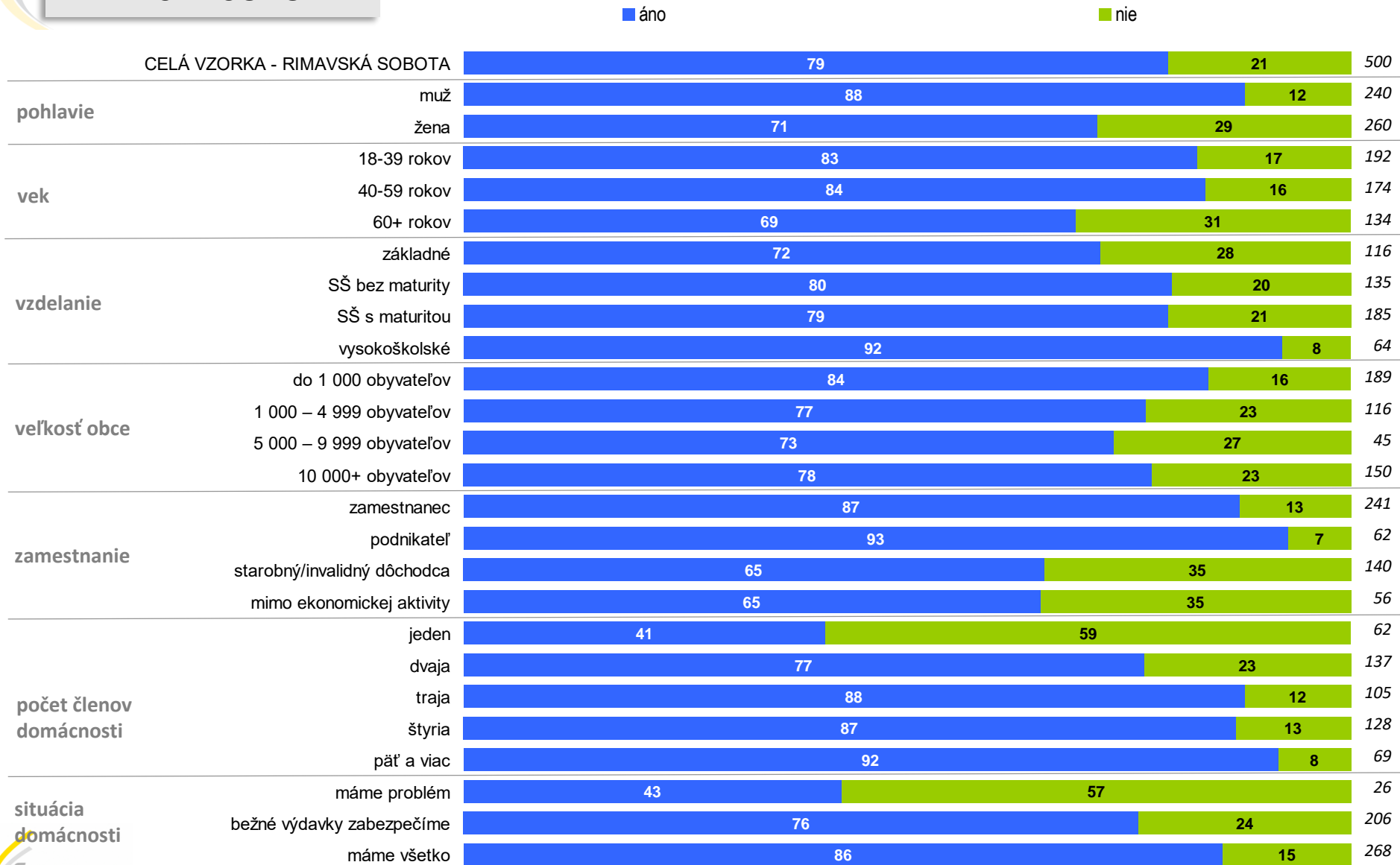
■ nie

%, N = 500, celá vzorka (Kežmarok)

Vlastníctvo auta v domácnosti sociálno-demografických charakteristík respondentov

RIMAVSKÁ SOBOTA

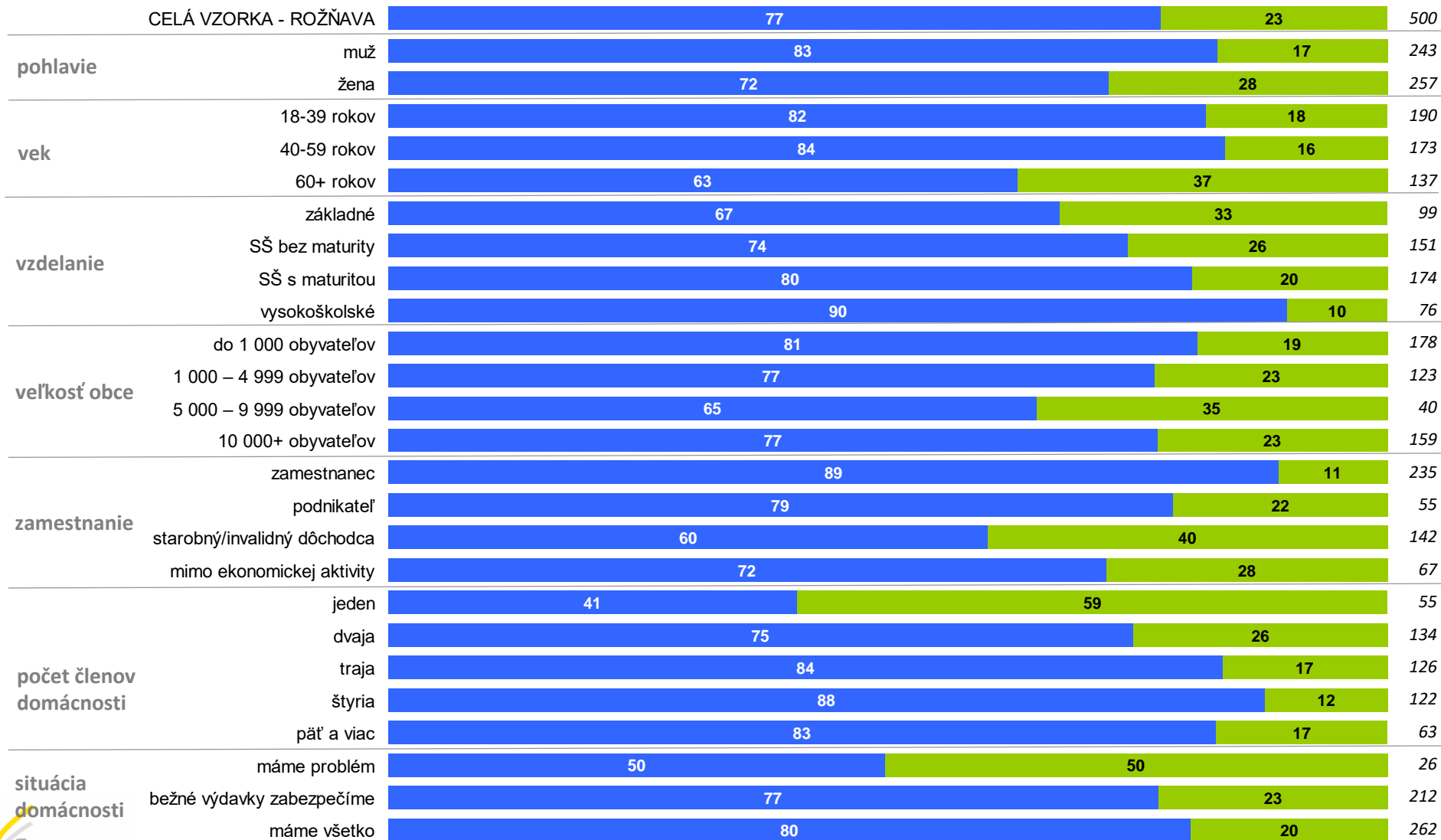
%, N = 500, celá vzorka (Rimavská Sobota)

Vlastníctvo auta v domácnosti sociálno-demografických charakteristík respondentov

ROŽŇAVA

■ áno

■ nie

%, N = 500, celá vzorka (Rožňava)

4.1.1. Zvažovanie prestať používať auto v domácnosti

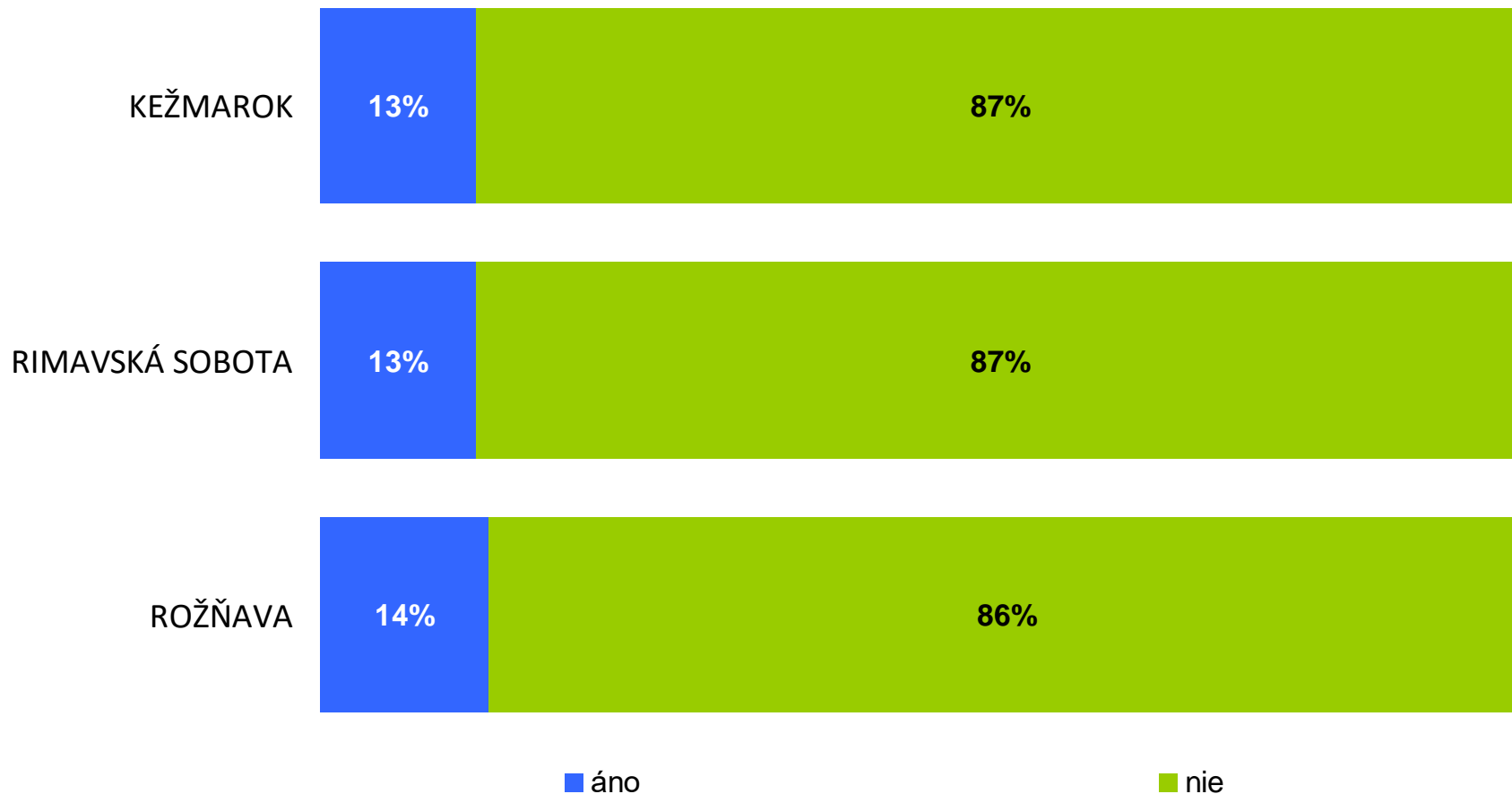
- Vo všetkých skúmaných okresoch prevažuje negatívny názor na obmedzenie používania auta v domácnosti – teda **väčšina neuvažuje o tom, že sa navždy zbaví auta/áut, ktoré vlastní a nebude ho/ich používať v budúcnosti**. Konkrétne v Kežmarku ako aj v Rimavskej Sobote o tomto neuvažuje 87% opýtaných, ktorí vlastní v domácnosti aspoň jedno auto a v Rimavskej Sobote 86% respondentov.
- Naopak, viac ako desatina respondentov (ktorí v domácnosti vlastní aspoň jedno auto) vo všetkých skúmaných okresoch uviedla, že o tejto zmene niekedy uvažovala respektíve uvažuje – v Kežmarku a v Rimavskej Sobote po 13% opýtaných, v Rožňave 14% respondentov.

Sociálno-demografická analýza:

- V kežmarskom okrese medzi respondentmi, ktorí majú v domácnosti aspoň jedno auto, častejšie o tom, že sa navždy zbavia auta, uvažujú respondenti vo veku 60 rokov a viac (20%), starobní/ invalidní dôchodcovia (20%) a respondenti z jedno (23%) a dvojčlenných domácností (22%).
- V rimavskosobotskom okrese medzi respondentmi, ktorí majú v domácnosti aspoň jedno auto, častejšie o tom, že sa navždy zbavia auta, uvažujú respondenti z jednočlenných domácností (23%).
- V rožňavskom okrese medzi respondentmi, ktorí majú v domácnosti aspoň jedno auto, častejšie o tom, že sa navždy zbavia auta, uvažujú respondenti vo veku 60 rokov a viac (26%), respondenti s väčších miest nad 10000 obyvateľov (21%), respondenti z jednočlenných domácností (20%).

Zvažovanie nepoužívať auto v domácnosti

% respondentov, ktorí vlastnia v domácnosti aspoň jedno auto;
jún 2019; Kežmarok (N=426), Rimavská Sobota (N=397), Rožňava (N=386)

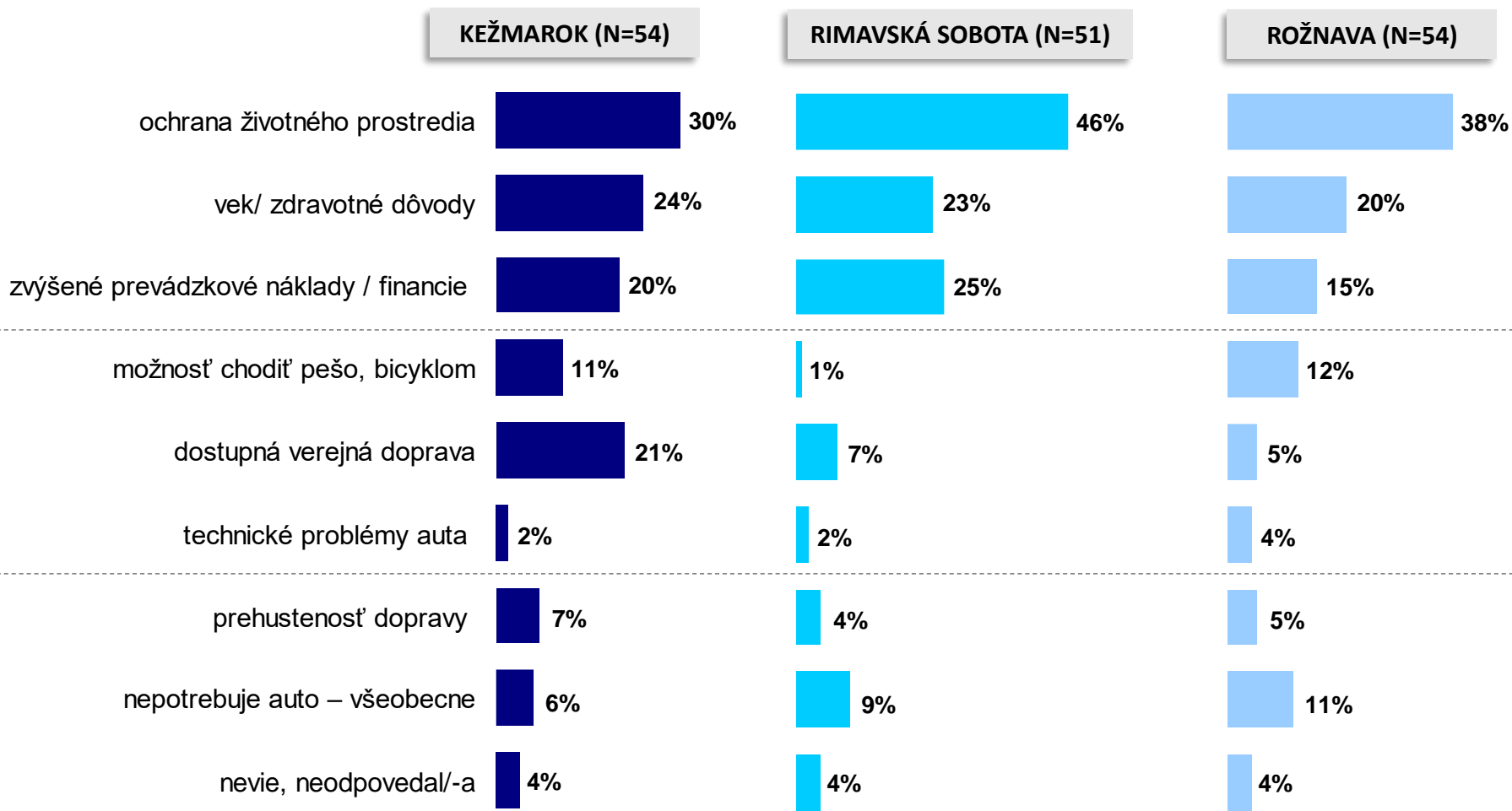
Otázka: „Uvažovali ste niekedy Vy alebo Vaša domácnosť o tom, že sa navždy zbavíte auta/áut, ktoré vlastníte a nebudete už v budúcnosti používať svoje vlastné auto/autá?“

4.1.1.1. Motivátory nepoužívať auto v domácnosti

- Medzi najsilnejšie motivátory, prečo prestať používať vlastné auto v domácnosti, patria vo všetkých skúmaných okresoch predovšetkým: **ochrana životného prostredia; vek / zdravotné dôvody; ale aj finančná otázka, resp. zvýšené prevádzkové náklady.**
- Konkrétne v Kežmarku medzi takýmito dôvodmi boli spontánne menované hlavne: ochrana životného prostredia (30% tých, ktorí uvažujú, že nebudú v domácnosti používať vlastné auto); vek/zdravotné dôvody (24%), dostupná verejná doprava (21%) a zvýšené prevádzkové náklady (20%). Približne desatina a menej takýchto respondentov tiež spontánne uviedla: možnosť chodiť pešo/bicyklom (11%), prehustenosť dopravy (7%), nepotrebujú auto (6%) alebo technické problémy auta (2%).
- V Rimavskej Sobote medzi takýmito motivátormi dominuje hlavne ochrana životného prostredia (46% tých, ktorí uvažujú, že nebudú v domácnosti používať vlastné auto). Viac ako pätina tiež spontánne menovala: zvýšené prevádzkové náklady (25%) a vek/zdravotné dôvody (23%). Ostatné odpovede uviedla menej ako desatina respondentov: nepotrebujú auto (9%), dostupná verejná doprava (7%), prehustenosť dopravy (4%), technické problémy auta (2%) alebo možnosť chodiť pešo/bicyklom (1%).
- V Rožňave (rovnako ako aj v Rimavskej Sobote) medzi motivátormi dominuje hlavne ochrana životného prostredia (38% tých, ktorí uvažujú, že nebudú v domácnosti používať vlastné auto). Päťina a menej tiež spontánne menovala: vek/zdravotné dôvody (20%); zvýšené prevádzkové náklady (15%), možnosť chodiť pešo/bicyklom (12%) alebo nepotrebnosť auta (11%). V menej miere spontánne uviedli: dostupná verejná doprava (5%), prehustenosť dopravy (5%) a technické problémy auta (4%).

Motivátory nepoužívať auto v domácnosti

% respondentov, ktorí zvažujú prestať používať v domácnosti auto;
jún 2019; Kežmarok (N=54), Rimavská Sobota (N=51), Rožňava (N=54)

spontánne odpovede, možnosť viacerých odpovedí

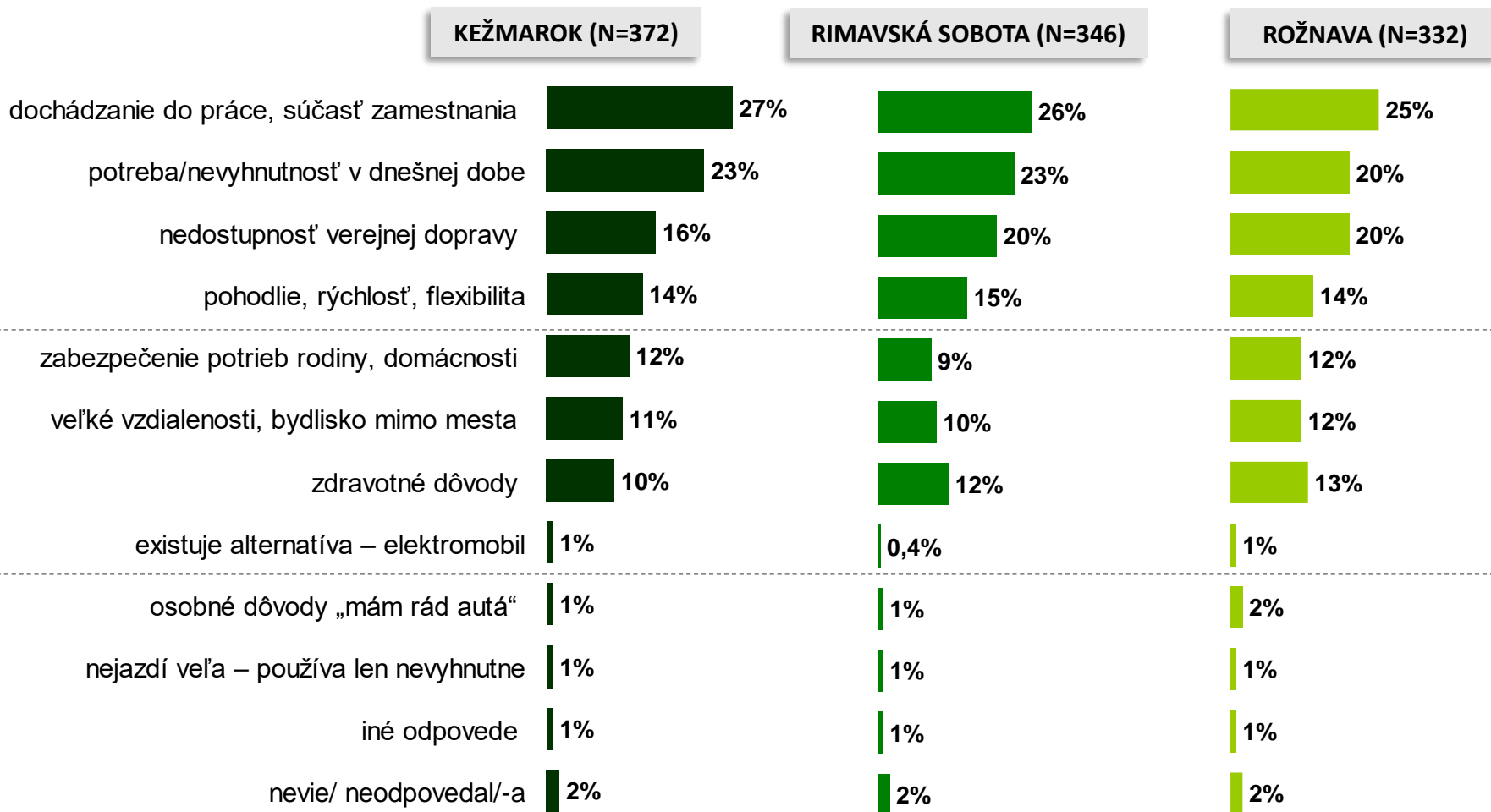
Otázka: „Čo Vás k tomu viedlo, že ste uvažovali o tom, že už nebudete používať svoje vlastné auto?“

4.1.1.2. Bariéry prestať používať auto v domácnosti

- Medzi najsilnejšie bariéry, ktoré bránia respondentom prestať používať vlastné auto v domácnosti, boli vo všetkých skúmaných okresoch uvádzané predovšetkým: **dochádzanie do práce/ je to súčasť zamestnania; potreba/nevyhnutnosť v dnešnej dobe mať auto a tiež aj nedostupnosť verejnej dopravy.**
- V Kežmarku boli ako bariéry prestať používať vlastné auto v domácnosti spontánne menované hlavne: dochádzanie do práce/ súčasť zamestnania (27% tých, ktorí neuvažujú, že prestanú používať vlastné auto); potreba/ nevyhnutnosť v dnešnej dobe (23%). Viac ako desatina takýchto respondentov tiež spontánne uviedla: nedostupnosť verejnej dopravy (16%); pohodlie/ rýchlosť/ flexibilita (14%); zabezpečenie potrieb rodiny/ domácnosti (12%); veľké vzdialenosti – bydlisko mimo mesta (11%) alebo zdravotné dôvody (10%). Ostatné odpovede boli uvádzané menej často (na úrovni max. 1%).
- V Rimavskej Sobote medzi takéto bariéry patria hlavne: dochádzanie do práce/ súčasť zamestnania (26% tých, ktorí neuvažujú, že prestanú používať vlastné auto); potreba/ nevyhnutnosť v dnešnej dobe (23%) a nedostupnosť verejnej dopravy (20%). Približne desatina takýchto respondentov tiež spontánne uviedla: pohodlie/ rýchlosť/ flexibilita (15%); zdravotné dôvody (12%); veľké vzdialenosti – bydlisko mimo mesta (10%) alebo zabezpečenie potrieb rodiny/ domácnosti (9%). Ostatné odpovede boli uvádzané menej často (na úrovni max.1%).
- V Rožňave medzi takéto bariéry patria hlavne: dochádzanie do práce/ súčasť zamestnania (25% tých, ktorí neuvažujú, že prestanú používať vlastné auto); potreba/ nevyhnutnosť v dnešnej dobe (20%) a nedostupnosť verejnej dopravy (20%). Viac ako desatina takýchto respondentov tiež spontánne uviedla: pohodlie/ rýchlosť/ flexibilita (14%); zdravotné dôvody (13%); veľké vzdialenosti – bydlisko mimo mesta (12%) alebo zabezpečenie potrieb rodiny/ domácnosti (12%). Ostatné odpovede boli uvádzané menej často (na úrovni max.2%).

Bariéry prestať používať auto v domácnosti

% respondentov, ktorí nezvažujú prestať používať v domácnosti auto;
jún 2019; Kežmarok (N=372), Rimavská Sobota (N=346), Rožňava (N=332)

spontánne odpovede, možnosť viacerých odpovedí

Otázka: „Prečo by ste sa nevzdali používania svojho vlastného auta?“

5. ŠETRENIE ENERGIE V DOMÁCNOSTI

5.1. Snaha odhadnúť / vypočítať ušetrenú energiu v domácnosti

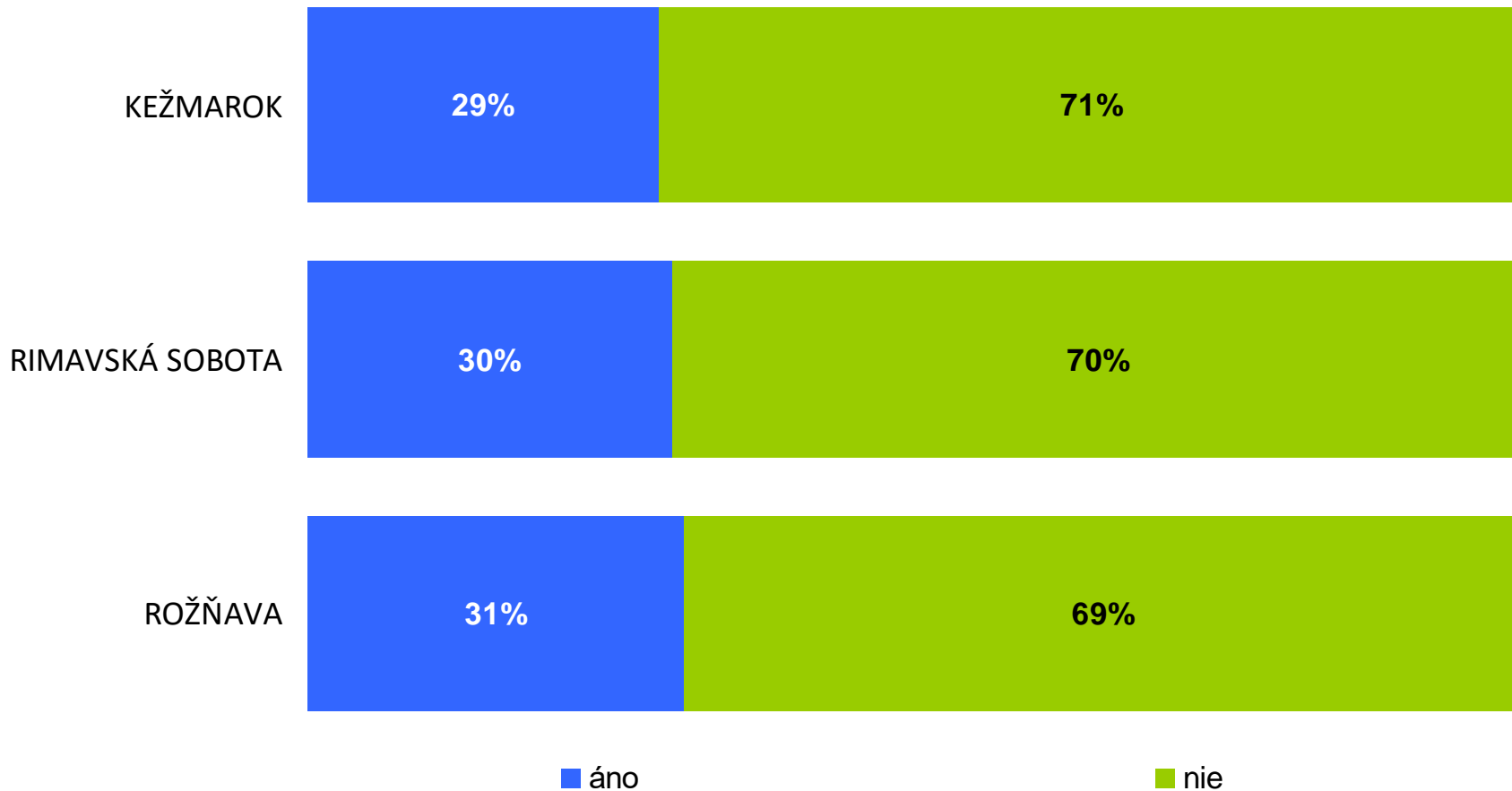
- **Necelá tretina respondentov vo všetkých skúmaných okresoch sa niekedy zamyslela, respektíve pokúšala odhadnúť, alebo vypočítať, koľko energie by mohli vo svojom dome alebo byte ušetriť.** Konkrétne v Kežmarku sa to snažilo odhadnúť, alebo vypočítať 29% opýtaných, v Rimavskej Sobote 30% a v Rožňave 31% respondentov.

Sociálno-demografická analýza:

- ▶ V kežmarskom okrese nájdeme nadpriemerné zastúpenie respondentov, ktorí skúšali odhadnúť/vypočítať koľko energie by mohli ušetriť v domácnosti, medzi respondentami so stredoškolským vzdelaním s maturitou (36%), vysokoškolským vzdelaním (35%), medzi obyvateľmi malých miest s 5000-9999 obyvateľmi (36%) a podnikateľmi (36%). Naopak, nadpriemerné zastúpenie respondentov, ktorí neskúšali odhadnúť/vypočítať, koľko energie by mohli ušetriť v domácnosti, nájdeme medzi respondentami so základným vzdelaním (81%).
- ▶ V rimavskosobotskom okrese nájdeme nadpriemerné zastúpenie respondentov, ktorí skúšali odhadnúť/vypočítať koľko energie by mohli ušetriť v domácnosti, medzi respondentami z obcí s počtom 5000-9999 (43%), podnikateľmi (44%). Naopak, nadpriemerné zastúpenie respondentov, ktorí neskúšali odhadnúť/vypočítať koľko energie by mohli ušetriť v domácnosti, nájdeme medzi respondentmi so základným vzdelaním (79%), respondentami mimo ekonomickej aktivity – okrem dôchodcov (86%).
- ▶ V rožňavskom okrese nájdeme nadpriemerné zastúpenie respondentov, ktorí skúšali odhadnúť/vypočítať koľko energie by mohli ušetriť v domácnosti, medzi respondentami z obcí s počtom 5000-9999 (41%) a respondentmi z jednočlenným domácností (42%). Naopak, nadpriemerné zastúpenie respondentov, ktorí neskúšali odhadnúť/vypočítať koľko energie by mohli ušetriť v domácnosti, nájdeme medzi podnikateľmi (79%).

Snaha odhadnúť / vypočítať ušetrenú energiu v domácnosti

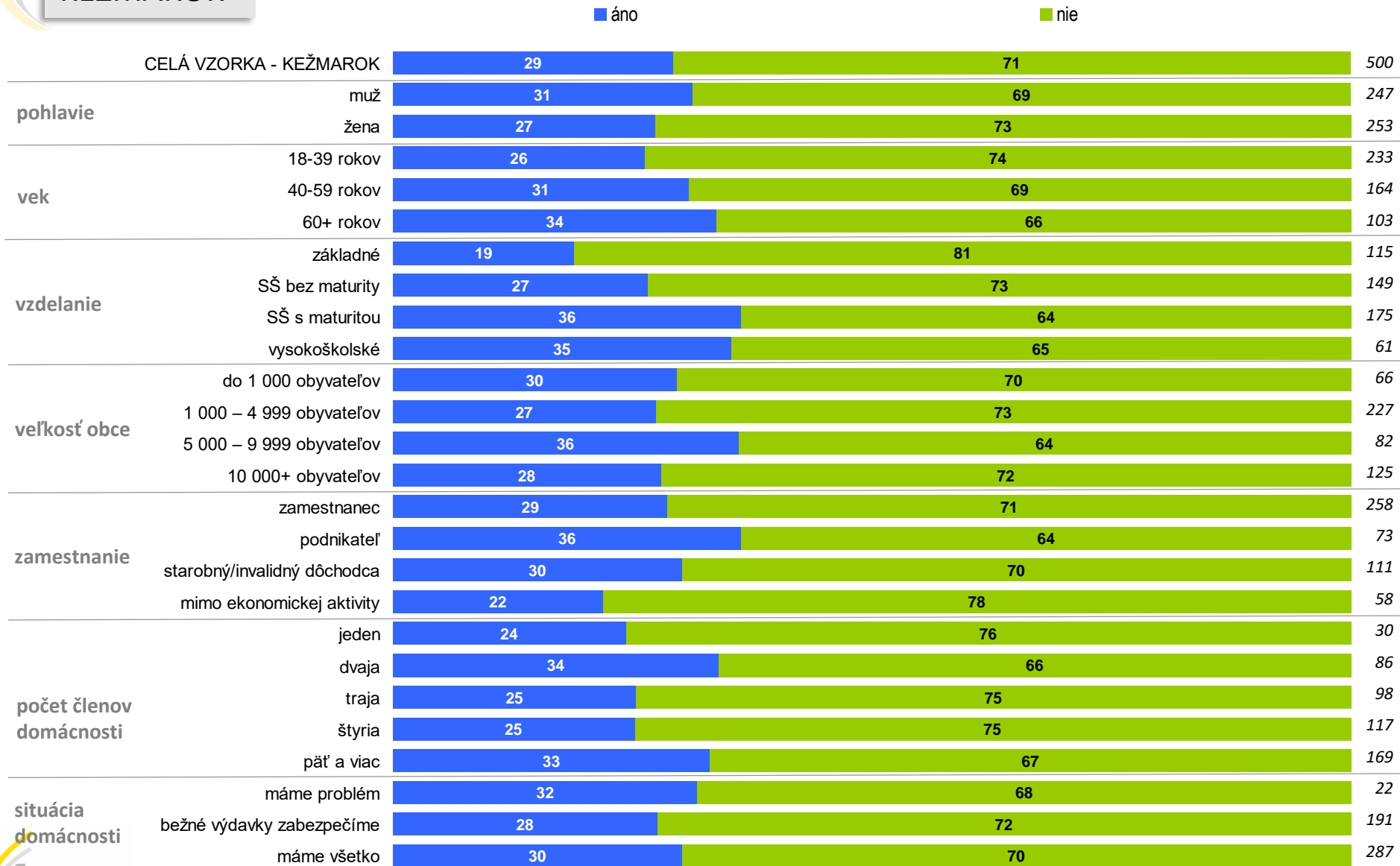
% všetkých respondentov; jún 2019; Kežmarok (N=500), Rimavská Sobota (N=500), Rožňava (N=500)

Otázka: „Skúšali ste niekedy odhadnúť alebo vypočítať, koľko energie by ste mohli vo svojom dome alebo byte ušetriť?“

Snaha odhadnúť ušetrenú energiu v domácnosti sociálno-demografických charakteristík respondentov

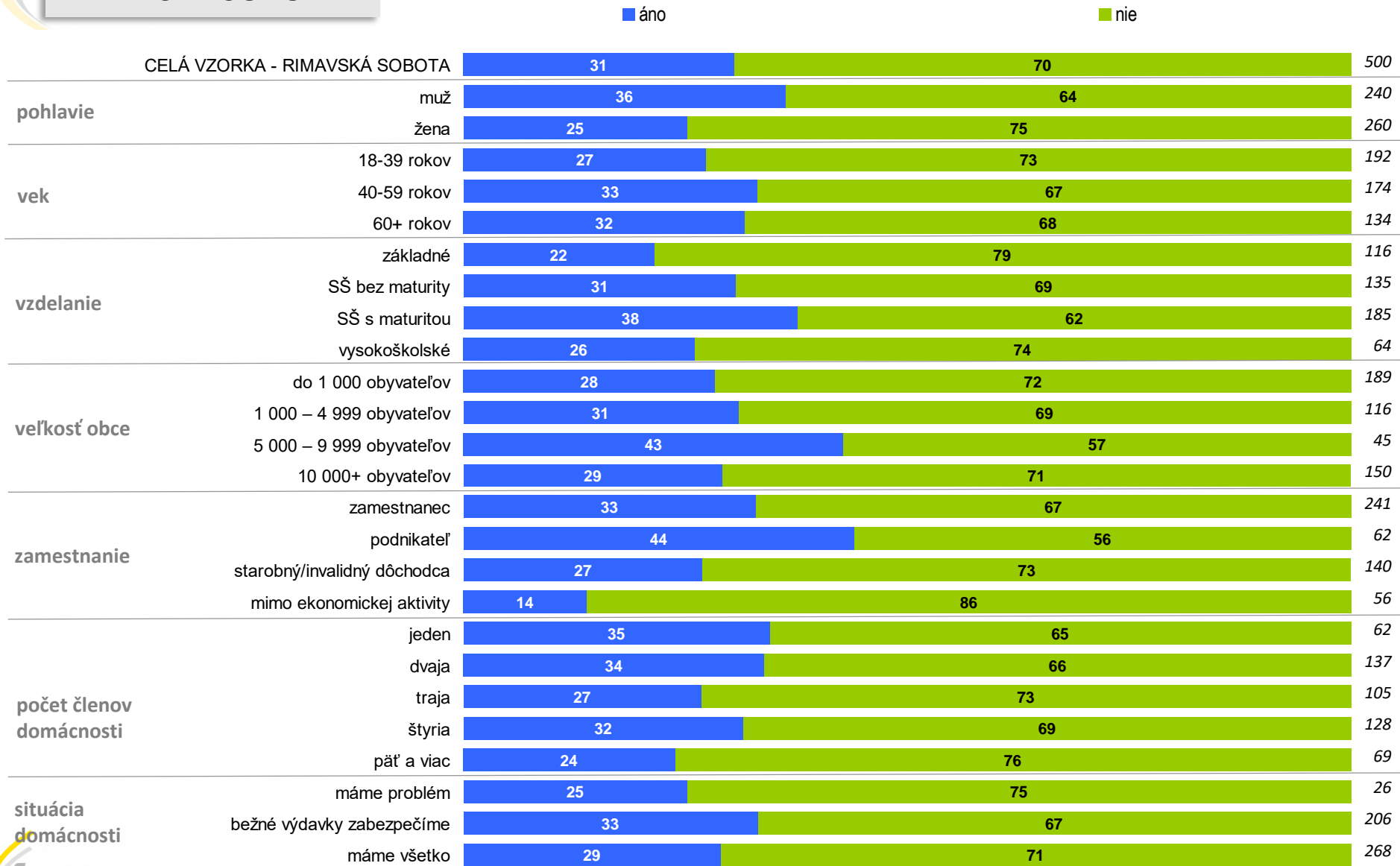
KEŽMAROK

%, N = 500, celá vzorka (Kežmarok)

Snaha odhadnúť ušetrenú energiu v domácnosti sociálno-demografických charakteristík respondentov

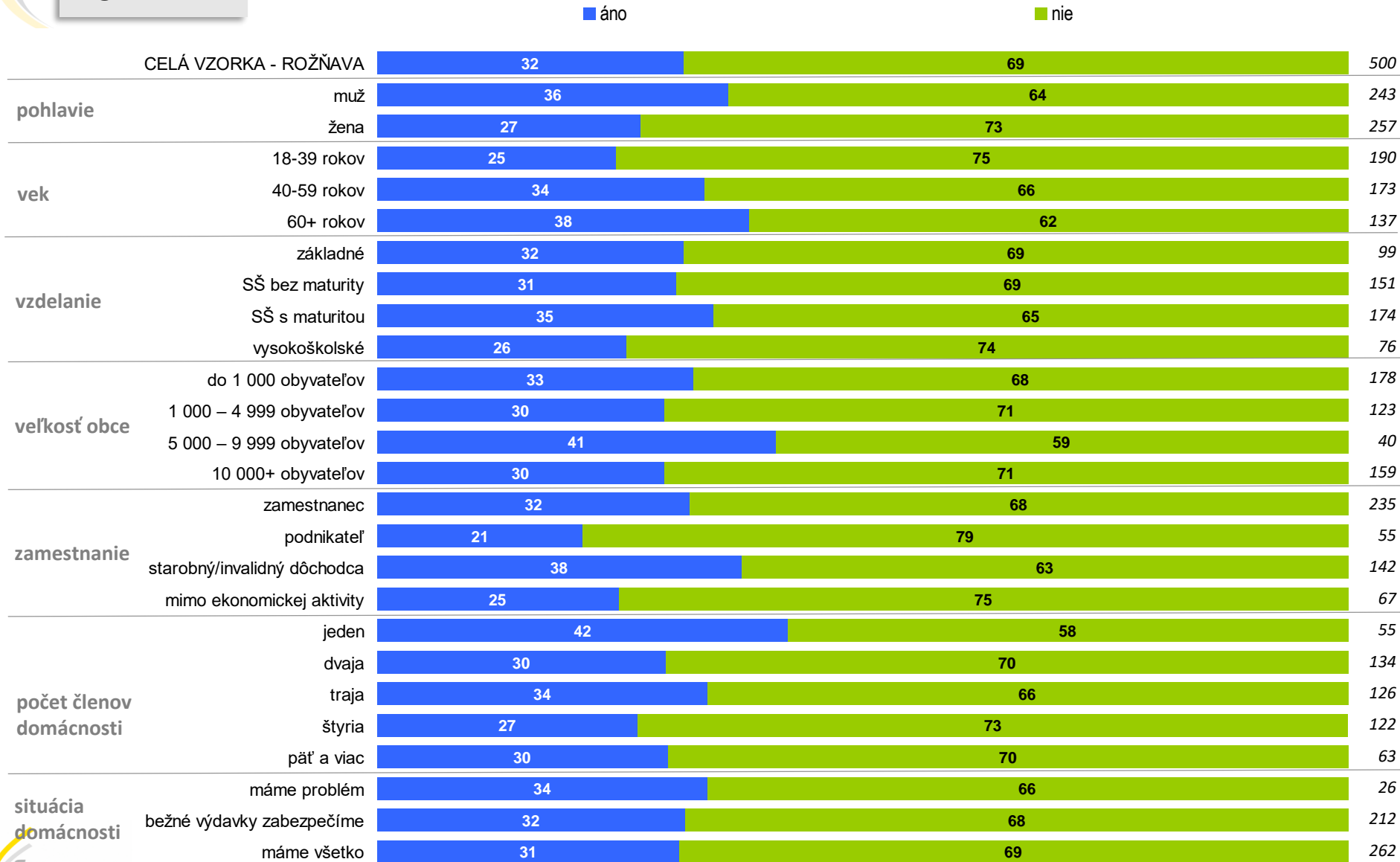
RIMAVSKÁ SOBOTA

%, N = 500, celá vzorka (Rimavská Sobota)

Snaha odhadnúť ušetrenú energiu v domácnosti sociálno-demografických charakteristík respondentov

ROŽŇAVA

%, N = 500, celá vzorka (Rožňava)

63

5.1.1. Opatrenia a percentuálny odhad ich zníženia spotreby v domácnosti

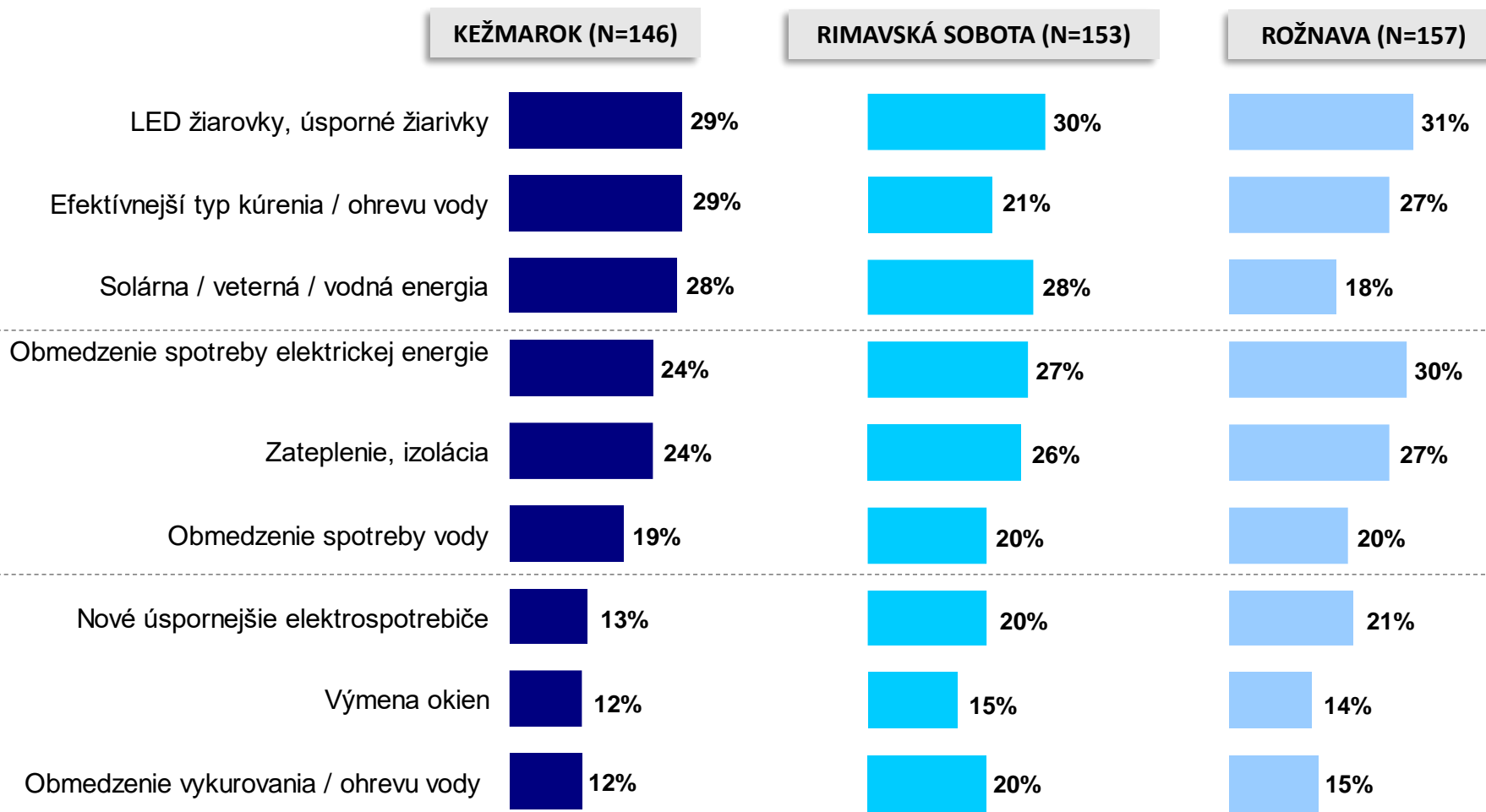
- Medzi opatrenia na zníženie spotreby energie v domácnosti, ktoré sa najčastejšie objavujú vo všetkých skúmaných okresoch, patria predovšetkým **LED žiarovky/úsporné žiarovky a efektívnejší typ kúrenia / ohrevu vody**. Často sa objavujú aj ďalšie opatrenia ako napr.: solárna/veterná/vodná energia; obmedzenie spotreby elektrickej energie; zateplenie / izolácia – avšak miera ich preferovania je odlišná v závislosti od jednotlivých sledovaných okresov.
- Konkrétne v kežmarskom okrese medzi takýmito opatreniami boli spontánne menované hlavne: LED žiarovky, úsporné žiarovky (29% tých, ktorí skúšali odhadnúť ušetrenú energiu v domácnosti); efektívnejší typ kúrenia / ohrevu vody (29%) a solárna / veterná / vodná energia (28%). Necelá štvrtina takýchto respondentov uviedla obmedzenie spotreby elektrickej energie a zateplenie/izoláciu (po 24%) a necelá pätina obmedzenie spotreby vody (19%). Približne desatina spontánne menovala: nové úspornejšie elektrospotrebiče (13%); výmenu okien a obmedzenie vykurovania / ohrevu vody (zhodne po 12%).
- V rimavskosobotskom okrese medzi takýmito opatreniami boli spontánne menované predovšetkým: LED žiarovky, úsporné žiarovky (30% tých, ktorí skúšali odhadnúť ušetrenú energiu v domácnosti); solárna / veterná / vodná energia (28%); obmedzenie spotreby elektrickej energie (27%) a zateplenie / izolácia (26%). Približne pätina tiež spontánne menovala: efektívnejší typ kúrenia / ohrevu vody (21%); obmedzenie spotreby vody (20%); nové úspornejšie elektrospotrebiče (20%); obmedzenie vykurovania / ohrevu vody (20%) a výmenu okien (15%)..
- V rožňavskom okrese medzi takýmito opatreniami boli spontánne menované predovšetkým: LED žiarovky, úsporné žiarovky (31% tých, ktorí skúšali odhadnúť ušetrenú energiu v domácnosti) a obmedzenie spotreby elektrickej energie (30%). Ďalej tiež efektívnejší typ kúrenia / ohrevu vody (27%) a zateplenie / izolácia (27%). Približne pätina tiež spontánne menovala: nové úspornejšie elektrospotrebiče (21%); obmedzenie spotreby vody (20%); solárna / veterná / vodná energia (18%). Viac ako desatina spontánne uviedla: obmedzenie vykurovania / ohrevu vody (15%) a výmenu okien (14%).

5.1.1. Opatrenia a percentuálny odhad zníženia spotreby energie v domácnosti

- Vo všetkých sledovaných okresoch je odhad najvyššej percentuálnej úspory najmä pri opatreniach ako sú: **solárna/ veterná/ vodná energia a efektívnejší typ kúrenia / ohrevu vody**.
- Konkrétne v kežmarskom okrese je najvyššie zníženie spotreby energie podľa respondentov (ktorí dané opatrenie spontánne menovali) možné hlavne v prípade efektívnejšieho typu kúrenia (priemerná úspora 38,8%) a tiež solárnej /veternej/vodnej energie (priemerná úspora 38,7%). Ďalej by nasledovali opatrenia: obmedzenie vykurovania (priemerná úspora 32,4%); zateplenie / izolácia (priemerná úspora 29,0%) a LED žiarovky/ úsporné žiarivky (priemerná úspora 27,9%). Ostatné opatrenia by priniesli – podľa týchto respondentov – menej ako 25%-tnú úsporu.
- V rimavskosobotskom okrese je najvyššie zníženie spotreby energie podľa respondentov (ktorí dané opatrenie spontánne menovali) možné v prípade solárnej /veternej/vodnej energie (priemerná úspora 40,3%) a tiež efektívnejšieho typu kúrenia (priemerná úspora 39,2%). Ďalej by nasledovali opatrenia: obmedzenie vykurovania (priemerná úspora 31,8%); zateplenie / izolácia (priemerná úspora 28,9%) a LED žiarovky/ úsporné žiarivky (priemerná úspora 27,3%). Ostatné opatrenia by priniesli – podľa týchto respondentov – menej ako 25%-tnú úsporu.
- V rožňavskom okrese je najvyššie zníženie spotreby energie podľa respondentov (ktorí dané opatrenie spontánne menovali) možné predovšetkým v prípade solárnej /veternej/vodnej energie (priemerná úspora 49,1%). Ďalej by nasledovali opatrenia: LED žiarovky/ úsporné žiarivky (priemerná úspora 33,6%), efektívnejší typ kúrenia (priemerná úspora 32,9%), prípadne aj zateplenie / izolácia (priemerná úspora 28,2%). Ostatné opatrenia by priniesli – podľa týchto respondentov – menej ako 25%-tnú úsporu.

Opatrenia zníženia spotreby v domácnosti

% respondentov, ktorí skúšali odhadnúť / vypočítať koľko energie by mohli v domácnosti ušetriť;
jún 2019; Kežmarok (N=146), Rimavská Sobota (N=153), Rožňava (N=157)

spontánne odpovede, možnosť viacerých odpovedí

Otázka: „O akých opatreniach na zníženie spotreby energie vo Vašom dome/byte ste uvažovali a o koľko percent by vďaka nim klesla spotreba energie v dome/byte?“

Odhadované zníženie spotreby energie v percentách

% respondentov, ktorí spontánne uviedli dané opatrenie na zníženie spotreby energie v domácnosti; júl 2019

KEŽMAROK

	do 10%	11-20%	21-30%	31-40%	41-50%	51-60%	61-70%	71-80%	81-90%	91-100%	nevie	priemer*
Efektívnejší typ kúrenia (N=43)	7,5	9,5	33,2	11,9	12,8	0,0	4,9	4,5	2,0	2,4	11,4	38,8
Solárna, veterná, vodná energia (N=41)	11,7	12,2	16,8	10,2	14,3	6,7	5,4	0,0	0,0	4,6	18,0	38,7
Obmedzenie vykurovania (N=18)	16,9	22,3	10,2	0,0	17,9	4,4	0,0	0,0	0,0	5,0	23,3	32,4
Zateplenie, izolácia (N=35)	11,0	19,1	37,8	0,0	6,3	0,0	0,0	5,4	0,0	0,0	20,4	29,0
LED žiarovky, úsporné žiarivky (N=43)	28,0	8,4	16,5	4,5	8,7	0,0	6,0	1,7	0,0	0,0	26,1	27,9
Nové úspornejšie elektrospotrebiče (N=19)	20,4	26,2	0,0	0,0	5,8	9,5	0,0	0,0	0,0	0,0	38,0	24,5
Výmena okien (N=18)	15,3	10,7	31,9	5,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	36,3	23,0
Obmedzenie spotreby elektrickej energie (N=35)	20,9	30,8	14,5	0,0	5,5	2,4	0,0	0,0	0,0	0,0	25,8	21,5
Obmedzenie spotreby vody (N=28)	25,7	30,8	15,5	4,0	0,0	6,2	0,0	0,0	0,0	0,0	17,8	21,4

* priemer vypočítaný bez „nevie“ (zoraďené podľa priemeru)

spontánne odpovede, jedna odpoveď

Otázka: „Každé opatrenie skúste v skratke opísať a uveďte odhadované zníženie spotreby energie v percentách.“

Odhadované zníženie spotreby energie v percentách

% respondentov, ktorí spontánne uviedli dané opatrenie na zníženie spotreby energie v domácnosti; júl 2019

RIMAVSKÁ SOBOTA

	do 10%	11-20%	21-30%	31-40%	41-50%	51-60%	61-70%	71-80%	81-90%	91-100%	nevie	priemer*
Solárna, veterná, vodná energia (N=43)	10,4	9,8	18,4	12,6	26,6	1,8	0,0	5,8	0,0	4,6	10,1	40,3
Efektívnejší typ kúrenia / ohrevu vody (N=31)	10,6	9,9	9,9	14,7	5,2	11,3	5,4	2,8	2,1	2,5	25,6	39,2
Obmedzenie vykurovania (N=31)	11,1	23,8	26,8	9,2	7,9	5,1	3,4	3,4	0,0	0,0	9,3	31,8
Zateplenie, izolácia (N=40)	23,3	15,7	33,9	4,6	4,5	4,3	1,7	2,5	0,0	1,9	7,6	28,9
LED žiarovky, úsporné žiarivky (N=46)	28,1	13,4	8,1	3,5	8,1	1,9	5,8	2,0	0,0	0,0	29,1	27,3
Obmedzenie spotreby elektrickej energie (N=41)	25,4	23,4	15	2,6	8,0	4,9	3,0	0,0	0,0	0,0	17,7	24,9
Výmena okien (N=23)	27,1	32,9	13,1	6,9	8,5	0,0	6,8	0,0	0,0	0,0	4,8	24,2
Obmedzenie spotreby vody (N=30)	22,5	11,6	16	7,0	10,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	32,7	24,0
Nové úspornejšie elektrospotrebiče (N=30)	45,0	8,7	16,7	3,7	9,2	2,2	0,0	0,0	0,0	0,0	14,5	20,4

* priemer vypočítaný bez „nevie“ (zoraďené podľa priemeru)

spontánne odpovede, jedna odpoveď

Otázka: „Každé opatrenie skúste v skratke opísať a uveďte odhadované zníženie spotreby energie v percentách.“

Odhadované zníženie spotreby energie v percentách

% respondentov, ktorí spontánne uviedli dané opatrenie na zníženie spotreby energie v domácnosti; júl 2019

ROŽŇAVA

	do 10%	11-20%	21-30%	31-40%	41-50%	51-60%	61-70%	71-80%	81-90%	91-100%	nevie	priemer*
Solárna, veterná, vodná energia (N=28)	2,9	14,9	13,8	7,6	22,1	9,9	9,7	7,3	8,8	0,0	3,0	49,1
LED žiarovky, úsporné žiarivky (N=49)	18,4	12,8	9,8	5,8	13,1	1,5	7,4	2,8	0,0	0,0	28,3	33,6
Efektívnejší typ kúrenia / ohrevu vody (N=42)	15,5	23,0	14,9	10,8	16,3	0,0	0,0	5,3	0,0	2,4	11,8	32,9
Zateplenie, izolácia (N=42)	4,9	35,1	24,9	7,5	9,5	3,8	0,0	0,0	0,0	0,0	14,2	28,2
Obmedzenie spotreby vody (N=31)	20,8	29,0	11,8	7,5	7,2	5,6	0,0	0,0	0,0	0,0	18,0	24,7
Nové úspornejšie elektrospotrebiče (N=33)	21,2	25,9	11,9	6,2	6,7	0,0	3,1	0,0	0,0	0,0	25,1	23,4
Obmedzenie spotreby elektrickej energie (N=47)	31,3	29,4	7,7	1,7	10,1	0,0	1,8	2,4	0,0	0,0	15,6	22,6
Výmena okien (N=22)	10,9	41,3	23,7	6,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	18,1	21,7
Obmedzenie vykurovania (N=23)	41,8	16,6	10,4	0,0	3,7	0,0	7,9	0,0	0,0	0,0	19,5	21,2

* priemer vypočítaný bez „nevie“ (zoraďené podľa priemeru)

spontánne odpovede, jedna odpoveď

Otázka: „Každé opatrenie skúste v skratke opísať a uveďte odhadované zníženie spotreby energie v percentách.“

FOCUS, Marketing and Social Research
Sládkovičova 4, P.O. Box 293
810 00 Bratislava 1
Slovenská republika
Tel.: +421 2 529 31 366
Fax: +421 2 529 31 378
E-mail: info@focus-research.sk
www.focus-research.sk